

Милосердя
врятує
світ.

ДОБРА СПРАВА

ЕЛУЛ 5784

216

ВЕРЕСЕНЬ 2024

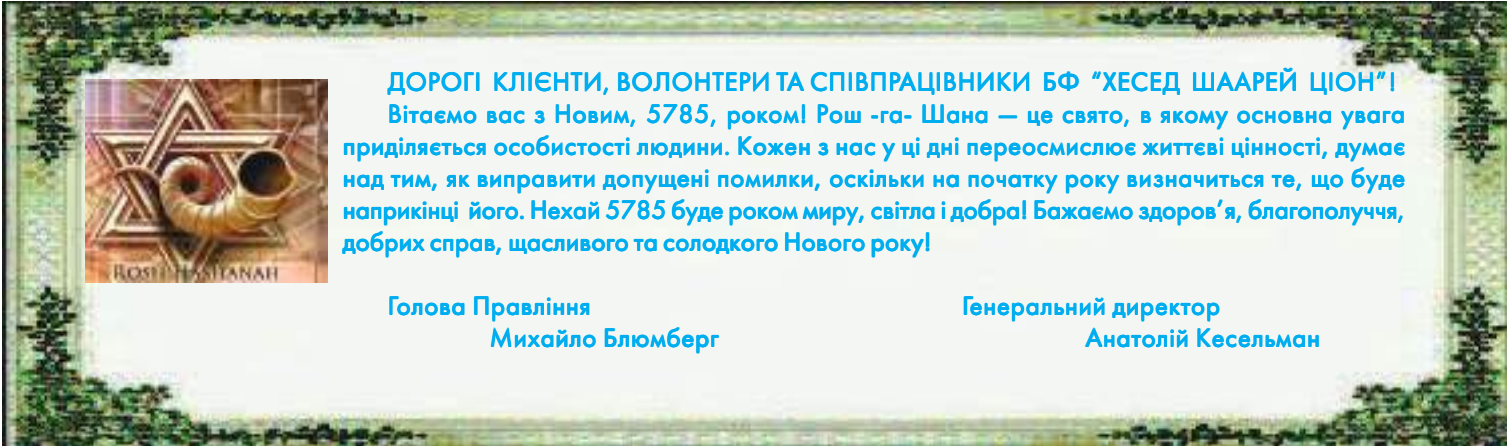

ГАЗЕТА БФ "ХЕСЕД ШААРЕЙ ЦІОН"

ОДЕСА

Видається за підтримки "Джойнт" JDC

International Fellowship
of Christians and Jews

ДОРОГІ КЛІЄНТИ, ВОЛОНТЕРИ ТА СПІВПРАЦІВНИКИ БФ "ХЕСЕД ШААРЕЙ ЦІОН"!
Вітаємо вас з Новим, 5785, роком! Рош -га- Шана — це свято, в якому основна увага приділяється особистості людини. Кожен з нас у ці дні переосмислює життєві цінності, думає над тим, як виправити допущені помилки, оскільки на початку року визначиться те, що буде наприкінці його. Нехай 5785 буде роком миру, світла і добра! Бажаємо здоров'я, благополуччя, добрих справ, щасливого та солодкого Нового року!

Голова Правління
Михайло Блумберг

Генеральний директор
Анатолій Кесельман

ЄВРЕЙСЬКИЙ НОВИЙ РІК

3—4 жовтня (2— 3 тішрея) 2024— свято Рош а-Шана — єврейський Новий рік. Починається він із вечора 2 жовтня і закінчується увечері 4-го числа. Це свято має мало чого спільного із звичним для нас розумінням Нового року. Ніякого шампанського, жодних феєрверків і ні найменшого натяку на нестримні веселощі. Рош а-Шана — це час переосмислення прожитого, покаяння та надії на майбутнє.

посилають поздоровлення тим, хто далеко. Сім'я збирається за столом, який прикрашають традиційні святкові страви. Звичайно, будь-яка людина хоче, щоб рік, що починається, був для неї хорошим, «солодким». Ось чому в цей день на стіл подається багато страв, які символізують побажання щасливого року.

З цим святом пов'язане створення світу, перших людей, куштування забороненого плоду, закінчення Всесвітнього потопу, чудовий порятунок Ісаака під час жертвопринесення та інші важливі події біблійної історії.

добра і благополуччя, перетворює цей день на свято.

У ці дні Б-г відзначає в Книзі Життя, яка доля очікує в наступному році на кожного з людей: «... кому жити і кому померти, кого чекає спокій, а кого — поневіряння, кого — благополуччя, а кого — муки, кому призначена бідність, а кому — багатство». Щира віра в те, що Б-г бажає всім

Вцей час євреям наказано проаналізувати свої вчинки за весь попередній рік і підготуватися до року, що починається. Розмірковуючи про майбутнє, євреї просять миру, злагоди, здоров'я. Звук шофара (баранячий ріг) закликає: «Прокиньтеся ті, хто дримає, хто витрачає відпущені роки безглуздо. Огляньте душі свої і добрими зробіть справи ваші».

Це свято відзначається в Ізраїлі всіма. Цього дня дарують один одному подарунки,

Залежно від місцевих традицій ці страви можуть мінятися, але майже всюди в єврейських сім'ях подають: рибу — символ родючості; голову (баранячу або рибну) — щоб бути «на чолі», а не в хвості; моркву кружечками— за формою і за кольором вона повинна нагадувати золоті монети, багатство; круглу солодку халу з родзинками — щоб рік був повним, здоровим; овочі і фрукти — на знак надії на рясний урожай. Шматочок яблука, вмочивши його в мед, з'їдають на початку трапези відразу після хали, «щоб рік був солодким і щасливим». Хай буде він таким!

ДЕНЬ ВИЩОГО СУДУ

Йом Кіпур починається з вечора 11 жовтня і закінчується 12 жовтня 2024 р. Це— день спокутування гріхів і Вищого суду, єдиний день року, коли Тора наказує людині не займатися нічим, крім аналізу своїх вчинків і помислів.

У давнину, коли в Єрусалимі ще стояв Храм, у Судний день первосвященик мав здійснити процедуру самоочищення, входив до Храму, готував жертву для заклання і приносив її у спокуту гріхів всього народу Ізраїлевого. Сьогодні суть обрядових дій перейшла з Храму до синагоги, а місце жертвопринесення зайняли молитви.

"Відкриваюча молитва" —Кол Нідрей— перетворилася на символ усього свята. У Йом Кіпур читають також поминальну молитву, до якої в наші дні додалися ще дві частини: поминання жертв Катастрофи та загиблих у війнах за незалежність Ізраїлю. У1973 році в

цей день армії Єгипту та Сирії здійснили раптовий напад на Ізраїль. Прямо із синагог та зі своїх будинків люди вирушили у бій. Багато хто не повернувся. Так старі обрядові форми наповнив новий трагічний зміст — втрата і скорбота.

зачинені ворота милосердя, через які піднімаються до неба прохання та молитви народу Ізраїлю.

Лунають звуки шофара, а потім чути призов, що завершує всі обряди: "Наступного року в Єрусалимі".

Напередодні Йом Кіпур прийнято їсти "розділювальну трапезу", після якої до кінця Судного дня —суворий піст. Судний день, згідно з єврейською традицією, завершується тим, що кожен єврей отримує позитивну або негативну оцінку своїх діянь, а на її основі — вирок милостивий або засуджуючий.

Це день, коли з'ясовується, прийнято чи відхилено прохання про прощення Вищим судом на небесах.

Особливого значення набуває «закриваюча молитва», яка вимовляється при заході сонця — після неї вже ніби

Національні та міжнародні свята 2 стор.

Ірина Мармер "Один з батьків Василя Тьоркіна" 3 стор.

Діє "Гаряча лінія" 4 стор.

Поради господарці 4 стор.

Марк Штейнберг "Єврейський щит СРСР" 5 стор.

Ірина Голяєва "Яскрава мозаїка єврейської культури" 6 стор.

Ісаак Бабель "Лист", "Сіль" 7 стор.

Центр психологічної допомоги "Ор Шалом" 8 стор.

Віра Шаховцева "Люди "Золотого віку" 9 стор.

Михайло Гаузнер "Неординарні особистості" 10 стор.

Країна Поезія 11 стор.

Посмішка 12 стор.

Служба "Мокед-Лакашіш"—737-40-21; Служба "Харчування"—737-40-11;
Програма "Медицина"—737-40-27; Культурний центр —737-40-13;
Служба волонтерів—737-40-24; Волонтерська вітальня—737-40-32;
Денний центр—737-40-30

Новини світу, України, Одеси

З початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну країни ЄС збільшили свої оборонні витрати з 200 до 300 млрд. євро.

Китай отримав від Росії нафту, загальна вартість якої на 14-18 мільярдів доларів нижча за ринкові ціни і склала 1,5% річного ВВП РФ. Це вдвічі перевищує всі федеральні витрати на російську науку чи ЖКГ.

3 лютого 2022 р. країни-учасниці Контактної групи «Рамштайн» виділили понад 106 млрд. доларів на військову допомогу Україні.

Євросоюз отримав докази постачання до Ірану балістичних ракет Росії.

Китай та Росія провели спільні військові навчання.

На дебатах між кандидатами у президенти США перемогла Камала Харріс. Таку думку висловили 63% респондентів.

Мер Москви Собянін повідомив про атаку дронів на російську столицю і загоряння на одному з найбільших у Росії Московському нафтопереробному заводі в підмосковній Капотні.

Площа території РФ, яка тепер може зазнавати атак українських БПЛА, становить близько 2 млн 612 тисяч квадратних кілометрів. На ній знаходяться десять міст-мільйонників.

На зерні, яке було вкрадено на окупованих територіях, Росія «заробила» щонайменше 1 млрд доларів.

В акваторії Чорного моря в районі Севастополя збитий сучасний російський багатоцільовий винищувач Су-30СМ вартістю понад 40 млн доларів.

У Молдові кілька місяців проходять інспіровані РФ антиурядові акції з метою підриву довіри до проєвропейського курсу країни.

Путін розпорядився підписати договір про всеосяжне стратегічне партнерство з Іраном.

На російському арсеналі боєприпасів та військового аеродрому під Тихорецьком Краснодарського краю РФ стався сильний вибух. Реактивні снаряди з підірваного складу боєприпасів потрапляють по місту, розташованому в 10-ти км.

У Курській області армія РФ втратила близько 10000 військових убитими і пораненими.

СУККОТ

Суккот — одне з трьох паломницьких свят, яке починається 15 Тішрея (2024 р. 16 жовтня) і триває до 23 жовтня. Якщо всі інші свята відзначаються вдома, в колі сім'ї, то в Суккот євреї залишають будинки і живуть у покритих гілками тимчасових будівлях, званих сукка ("курін"), в яких святкують і славлять Вс-вишнього на згадку про поневір'яння євреїв Синайською пустелею.

Суккот — свято історичне. Цими днями відзначають сорокарічний період, протягом якого євреї, блукаючи пустелею, жили в тимчасових притулках.

Суккот — це і "Свято врожаю", коли в Ізраїлі святкують кінець сільськогосподарського року. Сьомий день Суккот має свої особливі закони. Щодня чоловіки читають благословення, тримаючи в руках лулав та етрог. Один із

найважливіших законів Суккот — міцва "чотирьох рослин", коли з'єднують разом етрог — цитрон, лулав — фінікова пальма, адасим — гілочки пахучої мирти і аравот — гілки скромної верби і

вимовляють над ними особливе благословення. Символіка цієї заповіді пов'язана із поєднанням властивостей цих рослин: смаку та запаху. Смак символізує внутрішню гідність, придбану за рахунок

вивчення мудрості Тори. Запах рослини символізує дії людини: виконання Закону та допомога ближнім. **Етрог.** Як етрог поєднує приємний смак і чудовий аромат, так і серед народу Ізраїлю є люди, які глибоко вивчили Тору і виконують усі заповіді. **Лулав.** Як фініки мають приємний смак, але позбавлені запаху, так і в народі Ізраїлю можна знайти тих, хто вивчає Тору, не роблячи при цьому добрих справ. **Адасим.** Як мирт має чудовий аромат, але не смак, так і серед народу Ізраїлю є такі, хто творить добрі справи, але не вивчає Тору. **Аравот.** Як верба позбавлена смаку і запаху, так і серед євреїв є ті, хто не вивчає Тору і не робить добрих справ. Таким чином, внутрішній зміст цієї міцви — об'єднання всіх євреїв, хоч би якими вони були.

ШМІНІ АЦЕРЕТ І СІМХАТ — ТОРА

Сімхат-Тора — свято на честь завершення річного циклу читання Тори і одночасно початку нового. Воно відзначається на наступний день після закінчення Суккот.

Сімхат-Тора і Шміні Ацерет — це одне і те саме свято. Тільки в діаспорі, де святкових днів завжди два, перший день присвячують святу Шміні Ацерет і молитві про дощ, а другий день — цілком Сімхат-Торі. У Ерец Ізраїль, де всі свята тривають один день, Сімхат-Тора — свято Тори — є частиною свята Шміні Ацерет.

Як відомо, свято Шавуот мовою Мішни називається Ацерет. По відношенню до Суккот Шміні Ацерет займає те саме місце, що й свято Шавуот по відношенню до Песах. В Песах сини Ізраїлю здобули свободу і удостоїлися стати свідками дива і знамень, здійснених Вс-вишнім, і тих кар, які Він обрушив на Єгипет. Після цього вони чекали п'ятдесят днів, протягом яких любов до Вс-вишнього вкорінювалася в їхніх серцях, і потім уклали союз зі Вс-вишнім, прийнявши Його Тору.

У Суккот сини Ізраїлю звільняються від йецер гара — поганого начала. В Йом Кіпур їх душі очищаються від гріха, і вони знову повертаються до Вс-вишнього, ховаючись під покровом Його сукки і проймаються любов'ю до Його Тори. Вони заручуються з нею міцними зв'язками радості, що не ослабнуть протягом всього року. Цей союз — союз з Торою — супроводжується не громами і блискавками, а веселощами, співом і танцями.

Тому сини Ізраїлю влаштовують в день Шміні Ацерет свято Тори. Слово Ацерет означає «Збори». В Шавуот це було святкове зібрання з нагоди Дарування Тори, яке супроводжувалося трепетом і грізними явищами. У Сімхат-Тора Тору приймають з радістю і любов'ю. Бо благоговіння,

страх перед Вс-вишнім неповні, якщо в них немає любові до Нього; в тій же мірі любов до Нього неповна, якщо їй бракує благоговіння. Страх і любов доповнюють один одного, як сказано

(Тегілім 2): «Радійте в трепеті», бо любов неможлива без благоговіння.

Моше наказав Ізраїлю читати Тору по суботах, а мудреці наступних поколінь розділили її на тижневі розділи. Давно вже встановився звичай прочитувати Тору рівно за рік. Найчастіше за все Тору ділять на п'ятдесят чотири розділи, — по числу тижнів у високосному році, — а в звичайний рік, що складається з п'ятидесяти чи п'ятидесяти одного тижня, в три або чотири суботи читають по два розділи відразу.

Іноді доводиться читати по два розділи в суботу і в високосному році, тому що коли свято випадає на суботу, то замість чергового розділу Тори читають розділ, що належить до свята.

Перший розділ Тори — Брейшит — читають в суботу, що настає після свята Шміні Ацерет. Завершують річний цикл читання Тори в Шміні

Ацерет, причому в діаспорі ця подія відзначається в другий святковий день, який так і називається — Сімхат-Тора.

У цей день влаштовують святкову трапезу, танцюють, веселяться і співають багато пісень і гімнів на славу Тори.

Протягом семи днів свята Суккот євреї раділи його численним заповідям — суцці, лулаву і етрогу, возливанню вод і араві. Але коли настає Шміні Ацерет, вони звертаються до Вс-вишнього зі словами: «З усіма цими заповідями нам довелося розлучитися. З нами залишилися тільки Тора, в ній вся наша радість».

Ця радість перевершує будь-яку іншу. Вона залишається назавжди і ніколи не зникає. Навіть коли вороги зруйнували Храм і священне місто Іерусалим і вигнали Ізраїль з його країни, радість Тори залишилася з ним і аніскільки не зменшилася. Ось що сказали про це наші мудреці (Брахот, 8): «З тих пір, як зруйнований Храм, немає у Вс-вишнього в цьому світі нічого, крім «чотирьох ліктів Галахи» — єврейського закону, заснованого на Торі». Однак після руйнування Храму Його Шхіна — відчуття присутності Б-жественної сили — перебуває тільки там, де панує справжня радість. Адже з руйнуванням Храму багато заповідей втратили частину своєї чинності, Всесвіт став пустелею, і тільки в світі Тори, в межах «чотирьох ліктів Галахи» все залишилося, як і раніше — тільки там є справжня радість.

Тому Шхіна назавжди залишилася в світі Тори, тому Вс-вишній разом з народом Ізраїлю радіє святу Тору — Сімхат-Торі.

День захисника України

День захисника України відзначається 14 жовтня. Його головна мета — вшанувати мужність та героїзм захисників незалежності та територіальної цілісності України, військових традицій та перемог українського народу, сприяти захисту нашої Батьківщини.

Свято присвячено військово-службовцям, які охороняють як внутрішню, так і зовнішню територію країни, що відстою-

ють її свободу, сприяють зміцненню патріотичного духу у підростаючого покоління. Цього дня покладають квіти до могил воїнів, загиблих у 2014-2024 роках. Організуються марші захисників, ходи за участю військових оркестрів. Влаштовуються виступи фольклорних колективів.

ОДИН З БАТЬКІВ ВАСИЛЯ ТЬОРКІНА

Відомий російський поет і літературний критик, дослідник творчості Арсенія Тарковського Михайло Синельников відзначає: «Тарковский... гордился родным Елисаветградом, из которого вышло так много артистов, музыкантов, художников и, по утверждению Тарковского, чуть ли не двести профессиональных литераторов...»

Звісно, творчість далеко не всіх із них, як полюбують писати історики літератури, витримала випробування часом. Втім, трапляється й так, що, здавалося б, міцно забутий чи напівзабутий літератор стає цікавим у новітні часи, коли раптово висвітлюється його справжнє місце у літературному процесі 20-30-х років ХХ століття.

Так сталося зокрема з українсько-російським поетом Олександром Іллічем Роховичем (1908-1974), якого Тарковський напевне ж добре знав, адже обидва народилися в Єлисаветграді й були майже ровесниками.

Взагалі, творчий шлях Роховича склався надзвичайно примхливо й драматично, поділившись на дві діаметрально протилежні частини (українську та російську), так, що й не віриться: невже мова йде про одну й ту саму особу.

Його батько Ілля Янкелевич Рохович був відомим в Єлисаветграді журналістом, а в 1913-1919 роках навіть редагував найпопулярнішу в місті газету «Голос Юга». До 1918 року хлопець навчався в єлисаветградській гімназії. У 20-ті роки відвідував літературне об'єднання «Літо», яким з 1920 року керував знаний у місті педагог, мовознавець та літературознавець Василь Харців.

У 1924-му юний Рохович познайомився з одеськими футуристами Семеном Кірсановим, Леонідом Недолею-Гончаренком та іншими, що завітали до Єлисаветграда (щойно перейменованого на Зінов'євськ), вступив до літературного об'єднання «Юго-Леф» (Южный левый фронт искусств) і тоді ж таки опублікував у їхньому журналі з однойменною назвою (№4, 1924) свій перший вірш «Октябрь».

У 1926 році в Єлисаветграді побачила світ перша збірка вісімнадцятирічного поета «Стихи» досить великим для дебютної книги накладом (1000 примірників, 31 сторінка, ціна 20 копійок). До речі, Семен Кірсанов, що став одним з найвидатніших поетів ХХ століття, у своїх листах називав Олександра Роховича «пацаном», хоча був лише на два роки старший від нього. Згодом вони навіть поріднилися, одружившись на рідних сестрах, тобто ставши свояками.

Після розпаду «Юго-Леф» Рохович поїхав навчатися до Харкова, тодішньої столиці радянської України. Тут він вступає до літературного об'єднання українських футуристів «Нова генерація» (1927-1931), очолюваного поетом М. Семенком. Це був час українізації, неймовірного розквіту української літератури і мистецтва, коли більшість видавництв (85%) перейшла на друкування україномовних книг. Олександр Рохович також перейшов на українську мову. Період учнівства був коротким.

З 1930 по 1932 рр. вийшло друком аж 6 поетичних книг уродженця Єлисаветграда: «Місто», «Прапорці розмовляють», «Третій ударний», «Марші, памфлети, гасла», «Фронт шахт», «Дніпробуд». І це були твори високої художньої вартості. Не випадково блискучий дослідник історії українського літературного авангарду тих часів Ярина Цимбал у статті «Нове місто для «Нової генерації»: урбанізм і футуризм» (2014) відзначає: «Найвиразніше ідею нового міста представлено в поемі «Місто» (1930)

Олександра Роховича. Автор вибудовує логічну й переконливу апологію нової урбаністики. Спершу він дає непривабливу метонімічну картину сучасного українського міста (вжите слово «столиця» натякає, що це Харків): «Місто. / Площі, вогні, тротуари. / Бруд. / Місто. / Кіно, центроспирт, бари. / Громаддя споруд. / Вулиця. / Бачиш її, криву? / Провулки, тупик. / Десь за рогом хриплять і ревуть / юрби автобусних пик». Цимбал детально аналізує цей твір нашого земляка.

Та й взагалі, саме їй, захопленій українським літературним процесом 20-30-х років, ми завдячуємо поверненням Олександра Роховича в історію української літератури ХХ століття. Хочеться сподіватися, що це лише початок.

Розповідаючи про свої пошуки та знахідки, Ярина Цимбал, зокрема, відзначає: «Для мене... найцінніше – фотографії. Наприклад, фото Олександра Роховича, яке я ніде не могла знайти: людина на початку 1930-х поїхала до Москви і спокійно там жила, його пізніше його фотографії є, а вся українська біографія невідома».

«Червоний ренесанс» в Україні тривав менше 10 років і закінчився «розстріляним відродженням», коли було знищено сотні талановитих українських письменників та діячів культури. Очевидно, така доля спіткала б і нашого земляка. Від загибелі Роховича врятував переїзд до Москви.

Принаймні, так здається, але тільки на перший погляд.

Річ у тім, що Рохович, згідно з приказкою, потрапив із вогню та в полум'я. Він у 1933 році влаштувався в журнал сатири «Крокодил», чому напевне посприяли земляки, які там давно працювали: художник Амінодав Каневський («батько» одного з найулюбленіших персонажів радянської дівчоріки – «Мурзилки»), Дем'ян Бедний, Юрій Олеша та Арго (Абрам Гольденберг).

Рохович опинився в часописі у розпал розслідування так званого «дела о контрреволюционной террористической организации в редакции журнала «Крокодил», яке тривало майже 7 років.

У жовтні 1933 року заарештували головного фейлетоніста «Крокодила» Еміля Кроткого та журналістів Ердмана і Масса. Слідчих особливо цікавило, хто автор антисталінської епіграми, хто був її слухачами і не доніс у відповідні органи. Коротесенька епіграма (14 слів) була присвячена недавньому розгону відносно незалежної Російської асоціації пролетарських письменників, замість якої було створено Спілку письменників СРСР, що повністю контролювалася особисто Сталініним:

Рукой всеильного сатрапа
Не стало РАППа.

Не радуйтеся! Хоть умер РАПП,
Но жив сатрап.

З'ясувалося, що епіграму написав співробітник «Крокодила» Михайло Вольпін, за що й отримав 5 років таборів. За іронією

долі у цій фантазмагоричній історії автор постраждав найменше. Натомість її слухачі Михайло Глушков (вважається прототипом Авессалома Ізнурьонкова з роману «Дванадцять стільців» Ільфа та Петрова) та Яків Бельський (заступник головного редактора) «за недонесение и сокрытие антисоветской деятельности», до яких згодом додали звинувачення у троцькізмі та тероризмі, були розстріляні. Причому Глушкова заарештували в квітні 1936 року, звинувативши в створенні злочасної епіграми, за яку вже сидів її справжній автор Михайло Вольпін.

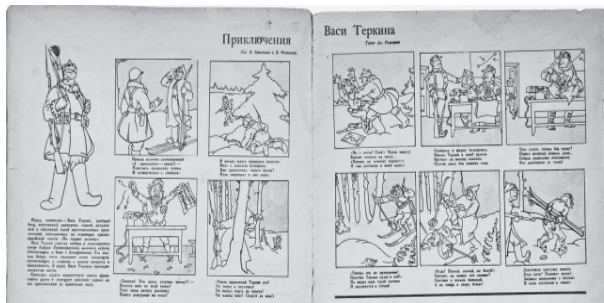
Третім фігурантом цієї справи був Олександр Рохович. На допитах він заявив, що антирадянської епіграми «не слышал» (уникнувши таким чином статті за недонесення), а от в лояльності Глушкова до радянської влади сумнівався завжди. Можливо, це і врятувало йому життя? У 1938 році був заарештований, а в 1940-му розстріляний головний редактор «Крокодила» Михайло Кольцов. Про «спокійне життя» тоді Рохович і мріяти не міг. Так тривало до 1941 року, коли почалася Велика Вітчизняна війна.

Найбільшою несподіванкою виявилася знахідка в Інтернет-виданні «Маленькие истории. Частное собрание фактов и артефактов» нарису «Василий Тёркин в 1940 году»: «...Настоящим «отцом» Тёркина был не Александр Твардовский, точнее, не он один. Некоторое время считалось, что Василий Тёркин впервые появился в 1942 году – параллельно с одноименной полной

Зліва направо: М. Р. Слобідський, О. Б. Раскін, О. І. Рохович, А. М. Арго, С. І. Кірсанов, Н. А. Адуєв

искромётного юмора и оптимизма поэмой Твардовского. Однако в одном из журналов «Крокодил» за 1940-й год, представленном

в нашей коллекции артефактов, приводится ранняя история о бывалом солдате, оказавшемся во вражеском тылу. В этом рассказе Вася (Василием Тёркина назовут позже) воюет вовсе не с немцами, а именно с белофиннами:

В засаде ждать пришлось недолго,

Идёт с пакетом белофинн.

Как пропустит такого волка?

План созревает в миг один.

В редакционной колонке к этому материалу говорится, що «Крокодил» позаимствовал этот весёлый рассказ в стихах из красноармейской газеты «На страже Родины». Причём автором хлестких четверостиший к этим забавным иллюстрациям (сегодня их назвали бы комиксом) значится вовсе не Александр Твардовский, а «Ал. Рохович» (в действительности советский поэт-сатирик, многолетний сотрудник «Крокодила» и «Окон ТАСС» Александр Ильич Рохович). Всего же стихотворные подписи к этим картинкам сочинял целый творческий коллектив – около 10 человек. Среди них был и А.Твардовский. В начале Великой Отечественной войны Твардовский решил вернуться к удачному образу бывалого бойца. И хотя он даёт своему герою те же имя и фамилию, это будет уже совсем другой Тёркин – не Вася, а Василий, более лакированный и серьёзный. Новый персонаж станет любимым

героем во фронтовых землянках, примером для подражания для всех советских мальчишек. Ну а его прообраз со временем был практически предан забвению, причём совершенно незаслуженно...

Однако имя Олександра Роховича впродовж більше ніколи не з'явиться поряд з іменем легендарного радянського солдата. Начисто «позабудеть» о своєму тезці й Олександр Твардовський. Чому? Можливо через те, що образ Василя Тьоркіна – зовсім не плід колективної творчості, як намагається переконати нас Твардовський: його придумав Олександр Рохович.

Перша й остання прижиттєва книга сатиричних віршів Роховича у Москві «Правда в очах» з'явилася лише в 1968 році напередодні 60-річчя автора. Уже після смерті Олександра Ілліча світ побачили ще дві його книги: «Почему вы не в духе?» і «К вопросу о вопросах».

Творча біографія талановитого письменника-земляка вимагає монографічного дослідження в обох її вимірах: як в українському, так і в російському та у всіх його іпостасях: український поет-футурист, російський поет-сатирик, перекладач, літературний критик.

Крім української та російської мов, Рохович досконало володів ще й польською. Про це свідчить зокрема лист Роховича польською мовою до Ольги Владиславівни Олеші, матері письменника Юрія Карловича Олеші (уродженця Єлисаветграда), що зберігається в Російському державному архіві літератури і мистецтва. А також його переклади класика польської поезії Констани Ідельфонса Галчинського («Девушка с центральной базы музыкальных инструментов», «Басня о деревянной голове») в журналі «Иностранная литература» та польських народних пісень для книги «Эпос славянских народов». Втім, перекладав Рохович навіть з таджицької мови, яку напевне ж не знав, користуючись дослівником (підрядковим перекладом).

Писав також рецензії. Зокрема, в 1937 році газета «Комсомольская правда» надрукувала рецензію Роховича на книгу віршів Олександра Прокоф'єва «Простые истины».

Про незаперечний талант Роховича-поета свідчить зокрема вірш «Гриби» в ювілейному номері «Крокодила» з нагоди 50-річчя журналу, яке відзначалося в 1972 році і де зібрані кращі твори його співробітників. Ось як ефектно він закінчується:

...Но вот награда: в гуще чащи –

Начальство братии грибной –

Попался белый настоящий,

Стоящий важно под сосной.

За ним охотился весь день я:

Известно ведь, что боровик,

Подобно шефу учреждения,

Скрывается от людей привык.

Людские переняв привычки,

Его любовно там и тут

Рыжеволосые лисички,

Как секретарши, берегут.

Судьба зазнайства не прощает,

И, очевидно, неспроста

В конце концов его срывают,

Как бы с большого сняв поста!..

Неся приятнейший из грузов,

Домой торжественно идём.

И вдруг – ещё!

Так лезь же в кузов,

Раз называешься груздём!

За матеріалами краєзнавця та історика Володимира Боська та Вікіпедії,

Ірина Мармер

УВАГА! Діє «Гаряча лінія» ТЕЛЕФОНИ «ГАРЯЧОЇ ЛІНІЇ»

Шановні клієнти Благодійної Фондації «Хесед Шаарей Ціон»!

У такий непростий час ми розширили роботу «Гарячої лінії» (Call Center), яка працює з 3 квітня 2020 р. Вона створена для тих, хто самотній.

Якщо ви зіткнулися з проблемами, які виникли під час карантину, і поряд немає нікого, хто міг би вам допомогти, звертайтеся до співробітників та волонтерів Хеседи, які обслуговують «Гарячу лінію».

Вони намагатимуться надати вам допомогу.

Ви можете звертатися з будь-яких гострих питань за номерами телефонів, які наведені поруч, з 10.00 до 15.00 у робочі дні:

З мобільного:

0948634720
0948634710
0948634740
0948634770
0948634780
0948634810
0948634760
0948634790

З міського:

7934720
7934710
7934740
7934770
7934780
7934810
7934760
7934790

Не винятком є телефонний зв'язок з вашим куратором, але просимо поставитися з розумінням до звантаженості співробітників БФ «Хесед Шаарей Ціон».

Ми завжди раді допомогти вам!
Бережіть себе!
Будьте здорові!
З повагою,

Діана Боровик

Н О В И Н И З І З Р А І Л Ю

ЦАХАЛ запобіг масштабній атаці Хезболли по стратегічних об'єктах Ізраїлю, включаючи аеропорт Бен-Гуріон. В авіанальоті взяли участь сто літаків. Більшість заготовлених до обстрілу пускових установок і ракет було знищено ще до того, як у «Хезболлі» усвідомили, що відбувається. Вартість цього запобіжного удару – півмільярда шекелів.

Ізраїль провів операцію зі знищення бойовиків ХАМАС та «Ісламського джихаду» на Західному березі річки Йордан. Таким чином, намічається ще й третій фронт війни на додаток до сектору Газа та кордону з Ліваном.

Ізраїль погодив гуманітарні паузи, щоб медики змогли провести у секторі Газа вакцинацію дітей від поліомієліту.

В одному із тунелів у секторі Газа виявлено шість трупів заручників, взятих у полон 7 жовтня минулого року. Їх убили за кілька днів до цього.

ХАМАС змінив правила утримання заручників. Його новий ватажок Яхья Сінвар наказав убивати полонених у разі спроби їхнього звільнення.

Армія оборони Ізраїлю завдала чергових превентивних ударів по більш ніж 45 пускових ракетних установках «Хезболли» на півдні Лівану.

Президент Ірану запропонував для боротьби із сніонізмом скасувати кордони між мусульманськими країнами.

ЦАХАЛ провів у Сирії наземну операцію з викраденням іранських учених та офіцерів найвищого рангу, які займаються розробкою хімічної зброї.

В результаті успішно проведеної 17 вересня операції ізраїльських спецслужб у бойовиків Хезболли в Лівані та Сирії практично миттєво вибухнули кілька тисяч пейджерів. Передбачається, що вибухали незвичайні літєві акумулятори після отримання кодової команди.

Хезболла надіслала своїм активістам установку позбутися будь-яких бездротових електронних гаджетів. Але наступного дня в Бейруті знову вибухали різні електронні пристрої з акумулятором (смартфони, ноутбуки, електроніка на мотоциклах, автомобілях і не тільки), що належать до членів Хезболли. У тому числі від вибухів постраждали похоронні процесії її функціонерів.

Внаслідок цих вибухів сумарно поранено кілька тисяч бойовиків, 400 заслплени. Загибло близько п'ятдесяти. Ці дві операції названо «безпрецедентним досягненням, історичним уроком смертоносності, точності, секретності та мінімізації шкоди для мирного населення».

Внаслідок удару, завданого 20 вересня Ізраїлем вбито не менше 16 членів вищого військового керівництва Хезболли, які брали участь у нараді, яку проводив один з її керівників Ібрагім Акіль. Нарада відбувалася у підземному бункері під цивільним будинком, де їх і дістали бомби.

ПОРАДИ ГОСПОДАРЦІ

Які овочі не можна зберігати в холодильнику та чому

Болгарські перці краще зберігати за кімнатної температури в паперовому пакеті.

Моркву також не варто охолоджувати. Причина в крохмалі, що міститься в ній. При температурі нижче 7 градусів він починає перетворюватися на цукор. В результаті морква швидко робиться млявою та несмачною.

Занадто довгого – більше доби – зберігання в холодильнику не люблять і баклажани, гарбуз та кабачки, а також цвітна капуста та листовий салат.

Відомо, що огірки зберігати у холодильнику не слід. Але є одна рекомендація, яка здається несерйозною: зберегти огірки в холодильнику допоможе звичайна металева ложка. Покладіть її в пакет з огірками, і вони залишатимуться свіжими до двох тижнів.

Часник не слід зберігати у холодному місці. Краще тримати його в темній шафі. Саме це вбереже його від гниття, проростання та допоможе зберегти аромат.

Не слід поміщати в холодильник цибулю. Мало того, що сама цибуля починає псуватися набагато швидше, її неповторний запах «заряджає» навколишні продукти і псує їх смакові якості.

Яблука і груші, залишені у холодильнику, незабаром починають виділяти етилен, що призводить не тільки до їх швидкого псування, а й скорочує термін зберігання овочів і фруктів.

Не дуже люблять охолодження «екзотичні фрукти» – ківі, ананаси, папайя та манго – у них неминуче псується смак, а ті, що не дозріли, так і не дійдуть нормальної кондиції і просто зіпсуються.

ПРИТЧИ

Як продати осла

Один купець купив осла у старого селянина. Наступного дня селянин прийшов, як і домовлялися, але без осла і сказав:

— Вибачте, але осел подох.
— Тоді поверніть мої гроші!
— Не можу — я вже гроші витратив.
— Що ж мені робити з вами? Принесіть мені дохлого віслюка.
— Але що ви з ним робитимете? — спитав старий.

— Намагатимуся повернути свої гроші, розігравши осла в лотерею.
— Як? Ви не зможете розіграти у лотерею дохлого віслюка!

— Я зможу, повірте.
За кілька днів селянин зустрів купця.
— Ну як? Повернули свої гроші? — спитав старий.

— Так, повернув, та ще й трохи заробив.
— Як?
— Я розіграв віслюка, як і казав. Я продав триста лотерейних квитків за долар за штуку і в результаті отримав 300 доларів.

— І що, ніхто не протестував?
— Тільки один хлопець. Той, що виграв віслюка. Він дуже засмутився, що його осел помер. Щоб він заспокоївся, я повернув йому 1 долар.

Найніжніші та соковитіші кавуни чудово почувуються при кімнатній температурі, якщо йдеться про добу, а не тиждень. Навпаки, поміщені в холодильник, вони стають м'якими і навіть млявими.

Салатні заправки на основі олій та оцту, а також соєвий, вустерський та рибний тайський соуси чудово обходяться без охолодження та можуть зберігатися на обідньому столі, не займаючи дорогоцінного місця в холодильнику.

Пряні трави та зелень досить швидко втрачають пружність та товарний вигляд, якщо залишити їх у відділенні для овочів. Краще зробити з них «букет» — у вазі з водою вони довго залишаються «як з грядки».

А якщо потрібно зберегти зелень надовго – краще її заморозити.

Якщо загорнути зелень у вологий паперовий рушник і покласти в пакет, вигнавши зайве повітря, вона залишиться на якийсь час свіжою і не жовтітиме.

Не місце в холодильнику для будь-яких незрілих овочів та фруктів – вони там не дозріють і втрачуть усі свої корисні властивості.

М'який виноград у холодильнику краще не зберігати, а твердий збережеться не псуючись, якщо щільно загорнути його в поліетиленовий пакет чи харчову плівку та покласти в холодильник.

Неприємний запах у холодильнику можна усунути, вимивши його водою з лимонним соком (1:1).

Розморожуючи м'ясо, полийте його невеликою кількістю оцту. Він прискорить розморожування і зробить м'ясо смачнішим.

ПРИТЧИ

Що найголовніше?

Якось до Вчителя прийшов один із мандрівників. Він сів за стіл навпроти Вчителя і почав мовчки дивитись, як той читає книгу.

— Що ти хочеш?, — спитав старий.
Гість трохи помовчав, а потім несміливо сказав:

— О, Великий Шановний Вчителю! Я мешкаю дуже далеко від цього місця, де ти маєш свою школу і учнів.

— Я тебе слухаю.
— Я йшов до тебе дуже багато місяців.
— І яка мета твоєї подорожі?

— Я йшов так далеко, щоб зустрітися з тобою тут і поставити лише одне питання, яке для мене дуже важливе.

— Яке ж це питання?
— Що найголовніше, що варто в собі розвивати в першу чергу?

— Я сам не знаю. Але мені здається, що це мозок, — посміхаючись відповів Вчитель.

— Великий Вчителю, чому «мозок»? Що ти маєш на увазі? — здивувався гість.

— По-перше, не називай мене великим, — сказав старий. — А по-друге, якби ти думав мозком, а не ногами, не йшов би стільки тижнів. Ти написав би листа.

Марк Штейнберг

“ЄВРЕЙСЬКИЙ ЦИТ СРСР”

Продовження. Початок у № 177

ШТУРМАННФЮРЕР ХАЙМ КОРЕНЦВІТ; НЕБУВАЛЕ — БУВАЄ

Скорочено

Незабаром надійшов наказ штабу партизанського руху про розформування бригади "За волю слов'ян", після чого Євгена Бодяньського відкликали до Союзу. Замість Золотої зірки він був нагороджений лише орденом Бойового Червоного Прапора. Втім, Героєм Бодяньський все одно став — Народним Героєм Чехословацької республіки, і тодішній президент Чехословаччини Бенеш вручив йому "Золотий хрест Героя". І кавалером п'яти чехословацьких орденів став Євген, а також — Почесним громадянином чотирьох міст Словаччини, які свого часу визволила від німців його бригада.

Але все це було вже потім, після війни. А капітана Євгена Бодяньського в травні 1945 року звільнили з армії за інвалідністю — відморожені обидві ноги. І пенсію призначили як інваліду. Він поїхав до Одеси і вступив до того ж інституту, в якому навчався до війни. Але тепер — не як Хаїм Коренцвіт, а як Євген Павлович Бодяньський. І з цим прізвищем він і прожив до кінця днів своїх.

Оселівся в гуртожитку і жив, звісно, небагато — на інвалідну пенсію не надто то розживешся. Щоправда, підмогою була стипендія, яку Бодяньський отримував із Праги як Народний Герой Чехословаччини. Але 1947 року його викликали у відому організацію і запропонували написати заяву на ім'я чехословацького президента, що він відмовляється від цієї стипендії. Яким би безстрашним воїном не був партизан Євген Бодяньський, у кабінеті в гебіста він, як розумієте, норолливості не виявив. Вистачило мудрості не чинити опір. Потім, звісно, не раз згадував чехословацькі гроші, аж ніяк не зайві для його мізерного бюджету.

Після закінчення інституту, Волянський оселився в Києві, працював інженером, жив самотньо: два його шлюби виявилися невдалими. На батьківщині його військова звитяга була забута, п'ять радянських, п'ять чехословацьких орденів і "Золотий Хрест Героя" не викликали ні захоплення цим унікальним воїном, ні навіть натяку на подяку країні, за яку він так самовіддано боровся. Хоча ім'я і подвиги іншого диверсанта — Миколи Кузнецова — були відзначені Золотою Зіркою і описані безліччю авторів.

І тільки в Словаччині Бодяньського не забули. Майже щороку одне з п'яти міст запрошувало свого Почесного громадянина в гості. Мабуть, у їхніх муніципалітетах зважали на мізерність коштів свого визволителя і повністю оплачували йому дорогу та проживання. І Євген прямо оживав, вирушаючи в гості до словаків. Він приколював свої нагороди до суконної куртки — найкращого його вбрання, дбайливо укладав її в валізу. До речі, майже ніколи Євген не з'являвся в такому парадному вигляді ні на вулицях Києва, ні в монтажному управлінні, де він працював. Скромність цієї людини воїстину дорівнювала його доблесті.

68 років було йому, коли він після важкої хвороби помер у січні 1988 року. Крім портрета в київському музеї партизанського руху, ніщо сьогодні не нагадує громадянам України і Росії про

цього героя. Тож нехай незнищений наш обов'язок перед пам'яттю Героя виконують хоча б рядки цього нарису.

НЕБУВАЛЕ — БУВАЄ

23 лютого 2008 року виповнилося сто років від дня народження людини, яку цілком можна назвати видатним захисником Вітчизни. Саме цей день — 23 лютого — в Росії відзначається як "День Захисника Вітчизни". Але на жодному офіційному заході в Москві та інших центрах Росії ім'я цієї людини не було названо жодного разу. Хоча про його подвиг видано чимало книжок різними мовами — навіть і російською, на європейських екрани вийшло три фільми.

Але хто, мої читачі, чув про лейтенанта Печерського — людину, у якої у страшній атмосфері смерті і приниження знайшлися сталевая воля і рішучість, в і с ь к о в и й розрахунок і доблесть для повстання в рукотворному пеклі? Навмисне замовчування його подвигу і чорна несправедливість були долею Олександра Ароновича Печерського в Радянському Союзі. Як бачимо, таке саме становище зберігається і тепер.

Чотири основні концентраційні табори — фабрики смерті — діяли у німецьких нацистів: Заксенгаузен, Треблінка, Освенцим і Собібор. І в кожному з них спалахували заколоти: смертники намагалися за всяку ціну вирватися з пекла. Але тільки в Собіборі заколот увінчався успіхом і призвів до ліквідації страшного конвеєра знищення євреїв. Тому що організувала й очолила заколот саме ця людина: лейтенант Печерський.

Народився він 23 лютого 1909 року в сім'ї адвоката в Кременчуці і названий був Абрамом. У 1915 році разом із батьками переїхав до Ростова-на-Дону. З дитинства Абрам вирізнявся атлетичною статуєю і вже в школі керував спортивними секціями. Для того, щоб вступити до ВНЗ, Абрам влаштувався електриком на паровозоремонтний завод, здобув робітничий стаж і був прийнятий до університету, який закінчив 1932 року. До речі, вже в той час він за всіма документами проходив як Олександр.

Як молодший лейтенант запасу, у перший день Великої Вітчизняної війни Печерського призвали в армію і з кінця липня він брав участь у боях на Західному фронті. У вересні 1941 року він отримав звання лейтенанта. Але вже в жовтні полк, де служив Олександр, потрапив у "котел" на Смоленському напрямку. Печерський був поранений і опинився в полоні.

Спочатку німці не розпізнали єврея у високорослому могутньому блондині. Він мріяв про втечу і здійснив її в травні 1942 року, але того ж дня його спіймали разом із чотирма іншими втікачами.

Спійманих відправили до штрафної команди в Борисов, звідти до Мінська. Тут на медичному огляді відкрилося його єврейство і Печерського посадили в так званий "єврейський" підвал, де було абсолютно темно.

Годували через день: сто грамів хліба і кухоль води.

За десять днів у підвалі половина євреїв загинули, решту відправили в мінський робочий табір СС. У таборі перебувало близько п'ятисот євреїв-фахівців з Мінського гетто, а також євреї

— військовополонені; словом, це був штрафний табір, але — ще й робітничий, де з м у ш у в а л и працювати до знемоги, годували мізерно, а знесилених пристрілювали. У вересні 1943 року мінський табір ліквідували, 600 ув'язнених, які залишилися, зокрема й Печерського, відправили до Собібора, куди вони прибули 22 вересня. З них вісімдесят осіб

були залишені для роботи. Решту німці негайно знищили. Серед уцілілих був і Олександр Печерський, який назвався теслею.

Концентраційний табір Собібор вступив у дію 15 травня 1942 року. Він розташовувався на південному сході Польщі поблизу села Собібур і призначався для знищення польських євреїв. Згодом до нього привозили євреїв із Росії та Європи. Табір був розташований у лісі, куди підвели залізничну гілку, це мало сприяти збереженню таємниці. Табір оточували чотири ряди колючого дроту заввишки в три метри. Між третім і четвертим рядами простір було заміновано. Між другим і третім ходили патрулі. По дроту йшов струм високої напруги. Вишки з кулеметами і прожекторами стояли через 50 метрів. На них цілодобово чергували охоронці.

Чергова вахта налічувала понад 120 охоронців. Резервна вахта — ще стільки ж. Усі вони були добровольцями, завербованими серед західних українців. 30 німців — офіцерів і унтерів, усі — есесівці, які пройшли спеціальну підготовку, керували фабрикою смерті, діявольський конвеєр якої працював безперервно і знищив за рік із невеликим чверть мільйона євреїв — здебільшого жінок, дітей і старих. А обслуговували конвеєр ті ж західні українці та "капо" — набрані з самих ув'язнених.

Собібор ділився на три основні частини. У першій знаходилися майстерні: меблева, шевська, швейна та житлові бараки. У другій — "перукарський" барак, де стригли жінок і складали для зберігання речей убитих. У третьому знаходилася газова камера, де вбивали людей. На відміну від інших таборів смерті, у газовій камері Собібора використовували не спеціальні отруйні речовини, а чадний газ.

Для цієї мети в прибудові біля газової камери було встановлено кілька старих танкових моторів, під час роботи яких виділявся чадний газ.

Більшість євреїв, яких привозили до табору, умиротворяли того самого дня в цегляній будівлі, яку називали "лазнею" і яка вміщувала близько 800 осіб.

Коли чергова партія входила в "лазню", двері щільно зачинялися, вмикалися танкові двигуни, і чадний газ ішов у камеру.

Зазвичай через п'ятнадцять хвилин усіх, хто перебував у камері, було задушено.

Німець, якого в таборі називали "банщиком", стежив через спеціальне "вічко", чи закінчено процес умертвіння. За його сигналом припинялася подача газу, підлога механічно розсувалася, і трупи падали вниз. У підвалі знаходилися вагонетки, і група ув'язнених складала на них трупи. Вагонетки вивозили в ліс. Там був виритий величезний рів, у який скидали трупи. Людей, які займалися перевезенням трупів, періодично розстрілювали.

І ось у цьому страшному місці, реальність якого здається дикою вигадкою хворого мозку, на цій споганеній німцями землі 14 жовтня 1943 року відбулося повстання, що закінчилося перемогою ув'язнених. Група радянських військовополонених прибула до Собібора за три тижні до цього. На той час у таборі сформувалася підпільна організація, що складалася переважно з керівників бригад, які працювали в місцевих майстернях — швейній, шевській, столярній та інших. Очоловав її польський єврей Леон Фельдгендлер. Він організував дві спроби втечі в серпні та вересні 1943 року, які провалилися. Їхні учасники під страшними тортурами не видали своїх командирів і були страчені.

Незважаючи на ці провали, підпільна група продовжувала невпинно шукати кандидата для керівництва повстанням і втечею. І таку людину, зрештою, знайшли серед військовополонених, яких німці залишили для заміни страчених. Це був Олександр Печерський. Його особистість справила сильне враження на Фельдгендлера, і вже під час першої зустрічі, 29 вересня, він запропонував Печерському очолити масову втечу з табору.

Головна особливість цієї втечі полягала в тому, щоб під різними приводами заманити поодиноці есесівську верхівку табору — півтора десятка катів — до майстерень та складів, там знищити, оволодіти їхньою зброєю, перервати телефонний зв'язок і організовано вирватися з табору в навколишні ліси. Небувалий за зухвалістю план вимагав скрупульозної підготовки, максимальної конспірації та врахування всіх деталей. У загальному вигляді він передбачав дії двох ударних груп: командиром першої був Фельдгендлер, членами — керівники робітничих бригад; другою командував Печерський, входили до неї радянські військовополонені. Взаємодія цих груп, одна з яких добре знала місцеві умови, а інша мала військові знання і досвід, дала змогу виробити план втечі всіх 600 в'язнів табору.

Далі буде

О. Печерський

ЯСКРАВА МОЗАІКА ЄВРЕЙСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Протягом тижня, з 15 по 22 вересня, в Одесі проходив фестиваль «Дні єврейської культури», мета якого — показати багату єврейську спадщину міста та не менш багатогранну сучасність. А єврейську Одесу представляють письменники, художники, музиканти, науковці тощо, багато з яких всесвітньо відомі. Заходи фестивалю — це виставки, лекції, творчі вечори та спектаклі, презентації книжок, прогулянки містом у пошуках «двориків з єврейським колоритом» та, звісно, концерти. І саме концертна програма Культурного центру БФ «Хесед Шаарей Ціон» стала заключним акордом фестивалю. Акордом яскравим у всіх сенсах з, так би мовити, «очікуваними сюрпризами», без яких не обходиться жоден концерт, підготовлений керівником Культурного центру, музикознавцею, заслуженим працівником культури України Ганною Розен.

Відкриваючи святкову програму, Ганна Львівна сказала, що вона має два епіграфі.

— Перший — лаконічний вислів «Євреї — це не тільки «сім-сорок» та фарширована риба. Це потужний народ, який зробив вагомий внесок у розвиток світової цивілізації і з не меншим успіхом продовжує цю шляхетну справу сьогодні». Другий — фрагмент віршованого твору Маргарити Алігер «Твоя перемога».

Так, протягом всієї своєї історії єврейський народ мав боротися за, без перебільшення, своє існування. «Чим завинили ми, євреї?» — лейтмотив твору у виконанні майстра художнього слова, лауреата міжнародних та муніципальних премій, солістки Одеської філармонії Олени Куклової.

Під звуки фанфар з'явилися на сцені учасниці хору єврейської пісні «Файерлех» (художній керівник Ганна Слободяник), щоб виконати одну з найпопулярніших пісень «Де ця вулиця, де цей дім», відому з 1912 року. Вічна історія юнацького кохання, сліди якого шукає в рідному містечку N. безіменний герой...

Тему містечок продовжила почесна гостя концертної програми актриса Одеського драматичного театру та філармонії Олена Шаврук. Що сказати... Це була вистава «театру одного актора». Однієї актриси, яка перевтілювалась у мешканців містечка Касрилівка — неіснуючого на карті, але цілковито реального на сторінках творів Шолом-Алейхема.

А власне, яке справжнє ім'я письменника, який увійшов у світову літературу саме під цим красномовним псевдонімом, що у перекладі означає «Мир дому твоєму»?

— Соломон Рабинович, — відповідає Ганна Розен. — То ж можна вважати, що пам'ятник Рабиновичу у Саду скульптур нашого Літературного музею поставлений на його честь...

Черговий музичний блок програми... Саме тут на глядачів чекали «очікувані сюрпризи» — «нові імена», виступи дебютантів концертних програм Хеседа. Першим на сцені, з чарівною флейтою, з'явився Віталій Тафопольський. Партия фортепіано — Ганна Розен (як і під час багатьох інших музичних номерів). І зазвучали веселі ритми фрейлексів. Овації були оцінкою дебютного виступу Віталія Тафопольського...

Наступний дебютант, Аркадій Гринь, за «першою освітою» — спеціаліст у галузі іспаністики, добре відомий в Хеседі як керівник студії «Спілкування на ідиші».

Ганна Розен:

— Аркадій — учасник багатьох міжнародних

та всеукраїнських симпозіумів, конференцій на ідиші. Єдиний у моєму оточенні, хто читає та розмовляє цією мовою. І я вирішила: якщо він вмє розмовляти, то має навчитися і співати. Аркадій дуже противився моїй пропозиції... Але я наполягала, і, нарешті, він погодився спробувати. Отже, на сцені — Аркадій Гринь з піснею Бенціона Витлера «Де взяти хоча б трохи щастя».

І цей дебютант підкорив глядачів! Овації стали оцінкою

не тільки виступу Аркадія Гриня, а й наполегливості Ганни Розен. До речі, про щастя. Його не так-то й легко схопити, навіть якщо бігти за ним, не зупиняючись...

Аркадій Гринь виконав ще одну пісню на ідиші, написану сто років тому (автор тексту Арон Лебедев, композитор Олександр Ольшанецький). Не міг не виконати, бо вона про Одесу-мату. «Що з тобою стало, Одесо?.. Я більше ніколи не побачу тебе...».

У виконанні Аркадія Гриня прозвучав вірш на ідиші класика єврейської літератури, пов'язаного з Одесою, — Хаїма Нахмана Бялика. ...Чоловік залишив близьких і відправився у далеке плавання... «Неси мене, море, до материнського лона». І що це, як не Палестина?.. «Саме Хаїм Бялик, який

закликав «позбутися ганьби вигнання та будувати свою державу», надихав тих, кого ми називаємо піонерами», зазначив Аркадій Гринь.

Вітаючи Аркадія Гриня з вдалим сценічним дебютом, Ганна Розен сказала:

— Завдяки Аркадію, у нас вийшла красива, серйозна сторінка, присвячена ідишу. Цей фестиваль був орієнтований саме на ідиш. І наша програма чи не єдина, де звучало живе слово на ідиші. ...А зараз ми «відправляємося» до Землі Обітованої.

Саме таку назву має композиція, яку виконав ансамбль «Фрейлехс» (художній керівник Людмила Філіпова). Це був дивовижний танець у виконанні струнних жінок у білих сукнях та світло-зелених накидках, з гілками оливи в руках, під

неземної краси мелодію... у супроводі чарівного голосу...

Земля Обітована... Ізраїль...

Ганна Розен:

— Ізраїль завжди в наших серцях. І в кожній з наших програм ми присвячуємо одну сторінку Ізраїлю. Ми пам'ятаємо, що наш народ, який втратив у вогні Голокосту шість мільйонів своїх дітей, які були носіями рідної мови — ідишу, саме в Ізраїлі знайшов благодатну пристань, де можна було оговтатися від страшних ударів Другої світової війни. І ми розуміємо, що жертв могло би бути більше, як би не було на

землі святих людей, яких ми називаємо Праведниками народів світу. Ми згадуємо їх з любов'ю та безмежною подякою.

Праведникам народів світу присвячений наступний номер програми — поетично-музичний диптих. Вірш «Мадонна з немовлям» Романа Бродавка прочитала Олена Куклова. Душею та серцем прочитала, пам'яттю маленької дівчинки, яка теж пережила жахи минулої війни. Щемлива музична композиція прозвучала у виконанні Віталія Тафопольського.

Хор «Файерлех» вперше виконав пісню Песаха Блувштейна «Одеса-мама». Так, це була прем'єра, і співачки чудово впоралися з «різноманітним за тематикою музичним матеріалом».

На сцені ще одна почесна гостя концертної програми — «актриса синтетичного жанру» Айя Перфільєва з пантомімою «Муза». Якщо пантоміма, то слів немає, але є музика — традиційні єврейські мелодії. Є загадкова тендітна актриса у бузковій сукні. Вона вийшла на сцену зі старою валізою. У валізі — смичок та скрипка. А тепер уявіть цю пантоміму, цей танець під традиційні єврейські мелодії у виконанні актриси, смичка та скрипки...

Без перебільшення, всі номери програми були кращими, але заключний...

На сцену... «вїхав» «Київський трамвай» (це і є назва номеру). Пасажири — актори театральної студії «Одеські дворики». У ролі кондукторки — музичний керівник студії та хореограф Ірина Александровська. Художній керівник студії, а також актор, режисер, поет, композитор Михайло Крупник — у ролі пасажира з «негабаритним» грузом. В трамваї їхали різні люди, серед яких виділялись «дама з собачкою», мадам з гускою, кишеньковий злодій, балакучий молодий чоловік... Зайшли дві колоритні дами, з метою не стільки їхати, скільки погадати комусь, занадто довірливому, по руці. І чарівною силою мистецтва ми опинились у вже далекому трамвайному минулому, коли

під час звичайної поїздки можна було позбутися гаманця, отримати фізичну чи психологічну травму, узнати про себе все, почути побажання на кшталт «щоб ти потрапив під кий в ській трамвай»... На жаль, занадто швидко проїхав по сцені цей галасливий ностальгичний трамвай...

І заключним акордом розповіді про чудову концертну програму Хеседа буде вірш Михайла Крупника, присвячений... цій програмі, всьому фестивалю єврейської культури та, головне, ідишу.

Наш маме лошн, старый добрый идиш...
Сегодня он почти что раритет.
На улицах его ты не услышишь,
Его на книжных полках тоже нет.
Но корни живы и, мой друг, ты видишь,
Как старики внушают молодым,
Что идиш в Украине — не подкидывай,
Он для евреев был всегда родным.
Язык — как песня, фразы — колдовские.
Его услышать каждый город рад —
Одесса, Винница, ну и, конечно, Киев.
Туда вернемся мы на много лет назад.

Ірина ГОЛЯЄВА

Н О В Е Л И З К Н И Г И “ К І Н А Р М І Я ”

Л И С Т

І С А К
Б А Б Е Л Ь

Ось лист на батьківщину, продиктований мені хлопчиком нашої експедиції Курдюковим. Він не заслуговує на забуття. Я переписав його, не прикрашаючи, і передаю дослівно, згідно з істиною.

«Люб'язна мати Євдокія Федорівна. У перших рядках цього листа поспішаю вас повідомити, що, завдяки Всевишньому, я є живий і здоровий, чого бажаю від вас чути те саме. А також нижче вам кланяюся від білого обличчя до сирійської землі...»

(Йде перерахування родичів, хрещених, кумів. Опустимо це. Перейдемо до другого абзацу.)

«Люб'язна мати Євдокія Федорівна

К у р д ю к о в а .

Поспішаю вам написати, що я перебуваю в червоній Кінній армії товариша Будьонного, а також тут знаходиться ваш кум Нікон Васильович, який є червоним героєм. Вони взяли мене до себе, в експедицію Політвідділу, де ми розвозимо на позиції літератури і газети — Московські Вісті ЦВК, Московська Правда і рідну

жорстоку газету Червоний кавалерист, яку кожен боєць на передовій позиції хоче прочитати, і після цього він з героїським духом рубає мерзенну шляхту, і я живу за Никоном Васильовичем дуже чудово.

Ласкава мама Євдокія Федорівна. Надішліть чого можете за вашою силою-можливістю. Прошу вас заколотися рябого кабачка і зробити мені посилку до Політвідділу товариша Будьонного, отримати Василю Курдюкову. Щодоби я лягаю відпочивати не ївши і без будь-якого одягу, так що дуже холодно. Напишіть мені листа за мого Стюпа, живий він чи ні, прошу вас доглядайте його і напишіть мені за нього — засікається він ще чи перестав, а також щодо корости в передніх ногах, підкували його чи ні? Прошу вас, любяча мама Євдокія Федорівна, обмивайте йому безперечно передні ноги з милом, яке я залишив за образами, а якщо тато мило винищили, то купіть у Краснодарі, і бог вас не залишить. Можу вам описати також, що тут країна зовсім бідна, мужики зі своїми конями ховаються від наших червоних

орлів по лісах, пшениці, мабуть, мало і вона дуже дрібна, ми з неї сміємося. Господарі сіють жито і те саме овес. На палицях тут росте хміль, тож виходить дуже акуратно; з нього женуть самогон.

У других рядках цього листа поспішаю вам описати за тата, що вони порубали брата Федора Тимофійовича Курдюкова тому з рік. Наша червона бригада товариша Павличенки наступала на місто Ростов, коли у наших лавах сталася зрада. А тато був на той час у Денікіна за командира роти. Люди, які їх бачили, то казали, що вони носили на собі медалі, як за старого режиму. І з нагоди тієї зради всіх нас побрали в полон і брат Федір Тимофійович попалися татові на очі. І тато почали Федею

за його відчайдушність, весь полк бажав мати за командира і від товариша Будьонного вийшов такий наказ, і він отримав двох коней, справний одяг, візок для барахла окремо і орден Червоного Прапора, а я при ньому вважався братом. Якщо тепер якийсь сусід вас почне ображати — Семен Тимофійович має повне право його зарізати. Потім ми почали гнати генерала Денікіна, порізали їх тисячма і загнали в Чорне море, але батька ніде не було видно, і Семен Тимофійович їх розшукували по всіх позиціях, оскільки дуже сумували за братом Федею. Але тільки, люб'язна мати, як ви знаєте за тата і за його завзятий характер, то він що

зробив — нахабно пофарбував собі бороду з рудою на ворону і перебував у місті Майкопі, у вільному одязі, тож ніхто з мешканців не знали, що він є найстрашніший стражник при старому режимі. Але тільки правда — вона собі виявить, кум ваш Нікон Васильович випадково побачив його в хаті у мешканця і написав до Семена Тимофійовича листа. Ми сіли на коней і пробігли двісті верст — я, брат Сенька та всі

хлопці зі станиці, хто бажав.

І що ж ми побачили у місті Майкопі? Ми побачили, що тил ніяк не співчуває фронту і в ньому всюди зрада і повно жидів, як за старого режиму. І Семен Тимофійович у місті Майкопі з жидами добряче сперечався, які не випускали від себе тата і засадили його до в'язниці під замок, кажучи — прийшов наказ не рубати полонених, ми самі його судитимемо, не сердчайте, він своє отримає. Але тільки Семен Тимофійович своє взяв і довів, що він є командир полку і має від товариша Будьонного всі ордени Червоного Прапора, і погрожував усіх порубати, які сперечаються за татову особистість і не видають її, а також їм погрозували хлопці зі станиці. Але тільки Семен Тимофійович татуса отримали, і вони стали татуса бити плітьми і вишикували у дворі всіх бійців, як належить при військовому порядку. І тоді Сенька хлюпнув татусеві Тимофію Родіоновичу води на бороду, і з бороди потекла фарба. І Сенька спитав Тимофія Родіоновича:

— Добре вам, татусю, в моїх руках?

— Ні, — сказав тато, — погано мені.

Тоді Сенька спитав:

— А Феді, коли ви його різали, чи добре було у ваших руках?

— Ні, — сказав тато, — погано було Феді.

Тоді Сенька спитав:

— А чи думали ви, тату, що й вам погано буде?

— Ні, — сказав тато, — не думав я, що мені погано буде.

Тоді Сенька повернувся до народу і сказав:

— А я так думаю, що якщо я потраплю до ваших, то не буде мені пощади. А тепер, тату, ми будемо вас кінчати...

І Тимофій Родіонович почав нахабно ляяти Сеньку по матінці і в богородицю і бити Сеньку по морді, і Семен Тимофійович послали мене здвору, так що я не можу, любяча мати Євдокія Федорівна, описати вам за те, як кінчали татка, тому що я був відсланий із двору.

Після цього ми отримали стоянку у місті в Новоросійському. За це місто можна розповісти, що за ним жодної суші більше нема, а одна вода. Чорне море, і ми там залишалися до самого травня, коли виступили на польський фронт і треплемо шляхту що є міці.

Залишаюся ваш люб'язний син Василь Тимофійович Курдюков. Мамко, дивіться за Стюпкою, і бог вас не залишить».

Ось лист Курдюкова, в жодному слові не змінений. Коли я закінчив, він узяв списаний аркуш і сховав його за пазуху на голе тіло.

— Курдюков, — спитав хлопчика, — злий у тебе був батько?

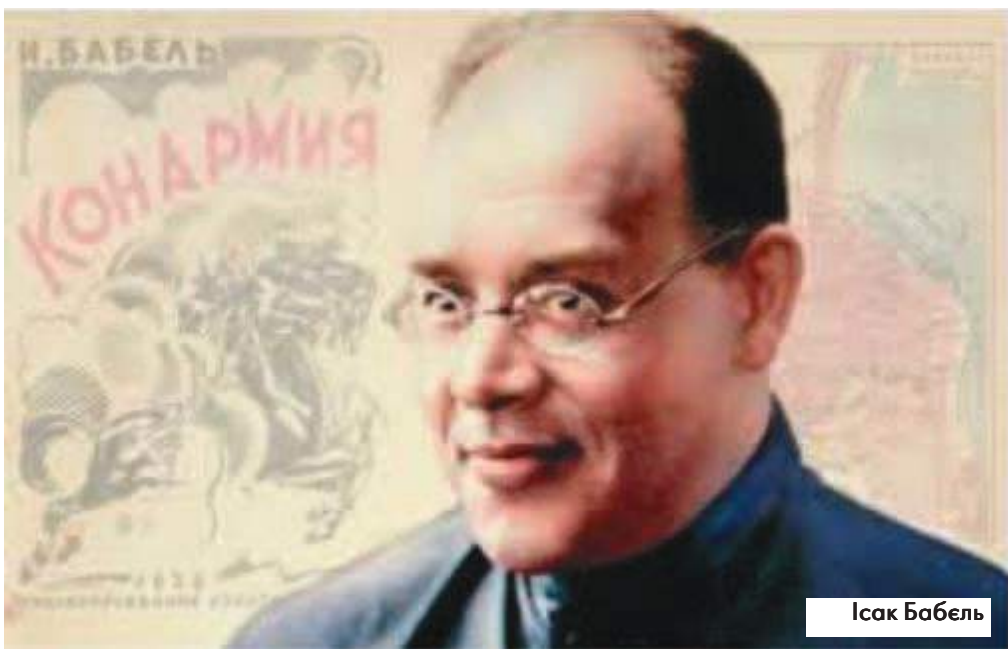
— Батько у мене був кобель, — відповів він похмуро.

- А мати краще?

- Мати підходяща. Якщо бажаєш — ось наша родина...

Він простягнув мені зламану фотографію. На ній був зображений Тимофій Курдюков, плечистий стражник у форменій картузі і з розчесаною бородою, нерухомий, з великими скулами, з блискучим поглядом безбарвних і бездумних очей. Поруч із ним, у бамбуковому кріслі, сиділа крихітна селянка у випущеній кофті, з хирлявими світлими і сором'язливими рисами обличчя. А біля стіни, коло цього жалюгідного провінційного фотографічного фону, з квітами і голубами, височіли два хлопці — страшенно величезні, тупі, широколиці, лупаті, застигли, як на навчанні, два брати Курдюкових — Федір і Семен.

величезна з нагоди того, що мішечники, ці злі вороги, серед яких була також незліченна сила жіночої статі, нахабно поступали із залізничною владою. Безбоязно вхопилися вони за поручні, ці злі вороги, на рисях пробігали по залізничних дахах, коловоротили, каламутили, і в кожних руках фігурувала всім відома сіль, що досягала — п'яти пудів у

Ісаак Бабель

різати, кажучи — шкура, червоний собака, сучий син і по-різному, і різали до темряви, доки брат Федір Тимофійович не скінчився. Я написав тоді до вас листа, як ваш Федя лежить без хреста. Але тато піймали мене з листом і казали: ви — материні діти, ви — її корінь, шльондри, я вашу матку брюхатив і буду брюхати, моє життя загине, знищу я за правду своє сім'я, і ще всіляке. Я приймав від них страждання як спаситель Ісус Христос. Тільки незабаром я від тата втік і прибився до своєї частини товариша Павличенки. І наша бригада отримала наказ іти в місто Вороніж поповнюватися, і ми отримали там поповнення, а також коней, сумки, нагани, і все, що до нас належало.

За Вороніж можу вам описати, любяча мати Євдокія Федорівна, що це містечко дуже чудове, буде більше від Краснодара, люди в ньому дуже красиві, річка придатна до купання. Давали нам хліба по два фунти на день, м'яса півфунту і цукру як належить, так що вставши пили солодкий чай, те ж саме вечеряли і про голод забули, а в обід я ходив до брата Семена Тимофійовича по млинці або гусятину і після цього лягав відпочивати. У той час Семена Тимофійовича,

С І Л Ь

«Дорогий товаришу редакторе. Хочу описати вам за невідомість жінок, які нам шкідливі. Сподіваються на вас, що ви об'їжджаючи цивільні фронти, які брали під зам'ятку, не минули закоренілу станцію Фастів, яка перебувала за тридев'ять земель, у деякій державі, на невідомому просторі, я там, звичайно, був, самогон-

пиво пив, вуса вмочив, у рот не заскочило. Про цю вищевикладену станцію є багато дечого писати, але як то кажуть у нашому простому побуті — господнього лайна не перетягати. Тому опишу вам лише за те, що мої очі бачили власноруч.

Була тиха, славна нічка сім днів тому, коли наш заслужений поїзд Конармії зупинився там,

завантажений бійцями. Усі ми горіли сприяти спільній справі та мали направлення на Бердичів. Але тільки помічаємо, що наш поїзд ніяк не може вирушити, Гаврилка наш не курить, і бійці стали сумніватися, перемовляючись між собою, — у чому тут зупинка? І справді, зупинка для спільної справи вийшла

Н О В Е Л И З К Н И Г И “ К І Н А Р М І Я ”

І С А К Б А Б Е Л Ї

мішку. Але недовго тривало буяння капіталу мішечників. Ініціатива бійців, що вилазили з вагону, дала змогу зневаженій владі залізничників зітхнути груддю. Одна тільки жіноча стать зі своїми торбами залишилася на околицях. Маючи жаль, бійці, які жінок посадили по теплушках, а яких не посадили. Так само і в нашому вагоні другого взводу опинилися дві дівчини, а коли пролунав перший дзвінок, підходить до нас огрядна жінка з дитиною, кажучи:

— Пустіть мене, любі козачки, всю війну я страждаю на вокзалах з немовлям на руках і тепер хочу мати побачення з чоловіком, залізницю їхати ніяк неможливо, невже я у вас, козачки, не заслужила?

— До речі, жінка, — кажу я їй, — яка буде згода у взводі, така вийде ваша доля. — І, звернувшись до взводу, я їм доводжу, що огрядна жінка проситься їхати до чоловіка на місце призначення і дитя дійсно при ній перебуває і яка ваша згода — пустати її чи ні?

- Нехай її, - кричать хлопці, - після нас вона і чоловіка не захоче!

— Ні, — кажу я хлопцям досить чемно, — кланяюся вам, взводе, але тільки дивує мене чути від вас таку похабщину. Згадайте, взводе, ваше життя і як ви самі були дітьми при ваших матерях, і виходить на зразок того, що не годиться так казати.

І козаки, перемовившись між собою, який він Балмашов, переконливий, почали пустати жінку у вагон, і вона з вдячністю лізе.

І кожен, розкип'ятившись: — моєю правдою, підсаджую її, кажучи навперобій:

— Сідайте, жінко, в куток, pestить вашу дитинку, як роблять це матері, ніхто вас у куток не чіпатиме, і приїдете ви, недоторкана, до вашого чоловіка, як це вам бажано, і сподіваємося на ваше сумління, що ви виростите нам зміну, бо старе стариться, а молодняку, мабуть, мало. Горя ми бачили, жінка, і на дійсній і надстроковій, голодом нас давнуло, холодом обпало. А ви сидіть тут, жінка, без сумніву...

І пробивши третій дзвінок, поїзд рушив. І слава нічка розкинулася наметом. І в тому наметі були зірки-каганці. І бійці згадували кубанську ніч та зелену кубанську зірку. І думка пролетіла, як птах. А колеса торохтять, торохтять...

За час, коли ніч змінилася зі свого поста і червоні барабанщики заграли зорю на своїх червоних барабанах, тоді підступили до мене козаки, бачачи, що я сиджу без сну і сумую до останнього.

— Балмашове, — кажуть мені козаки, — чого ти страшенно нудний і сидиш без сну?

— Низько кланяюся вам, бійці, і прошу маленького вибачення, але тільки дозвольте мені перемовитися з цією громадянкою кількома словами...

І, затремтівши всім корпусом, я підводжуся зі своєї лежанки, від якої сон біг, як вовк від зграї злодійських псів, і підходжу до неї, і беру в неї з рук дитину, і рву з нього пелюшки, і бачу поза пелюшками добрий пудовик солі.

— Ось антиресне дитя, товариші, яке тійок не просить, на поділ не мочиться і людей зі сну не турбує.

— Вибачте, любі козачки, — встряла жінка в нашу розмову дуже холодно, — не я обдурила, лихо моє обдурило...

— Балмашов пробачить твоєму лиху, — відповідаю я жінці, — Балмашов воно не дуже багато коштує, Балмашов за що купив, за те і продає. Але зверніся до козаків, жінка, які тебе піднесли як працюючу матір у республіці. Оборотись на цих двох дівчат, які плачуть нині, як постраждали від нас цієї ночі. Оборотись на дружин наших на пшеничній Кубані, які знесилені без чоловіків, і ті, самі самотні, по злій неволі гвалтують дівчат, що проходять у їхньому житті... А тебе не чіпали, хоча тебе, непотрібну тільки й чіпати. Оборотись на Расію, задавлену болем...

А вона мені:

— Я солі своєї позбулася, я не боюся правди. Ви за Расею не думаете, ви жидів Леніна та Троцького рятуете...

— За жидів зараз нема розмови, шкідлива громадянка. Жидів це не торкається. Між іншим, за Леніна не скажу, але Троцький є відчайдушний син тамбовського губернатора і заступився, хоч іншого звання, за трудящий клас. Як присуджені каторжани витягають вони нас — Ленін і Троцький — на вільну дорогу життя, а ви, мерзена громадянка, є більш контрреволюціонерка ніж той білий генерал, який з гострою

шашкою погрожує нам на своєму тисячному коні... Його видно, того генерала, з усіх доріг, і трудящий має свою думку-мрію його порізати, а вас, незліченна громадянка, з вашими антиресними дітками, які хліба не просять і до вітру не бігають — вас не видно, як блоху, і ви точите, точите, точите...

І я справді визнаю, що викинув цю громадянку на ходу під укис, але вона, як дуже груба, посиділа, махнула спідницями та пішла своєю зухвалою доріжкою. І, побачивши цю неушкоджену жінку, і невимовну Расею навколо неї, і селянські поля без колосу, і зганьблених дівчат, і товаришів, які багато їздять на фронт, але мало повертаються, я захотів зістрибнути з вагона і себе кінчити чи її. Але козаки мали до мене співчуття і сказали:

— Вдар її з гвинта.

І знявши зі стінки вірного гвинта, я змив цю ганьбу з лиця трудової землі та республіки.

І ми, бійці другого взводу, кланяємося перед вами, дорогий товаришу редактор, і перед вами, дорогі товариші з редакції, нещадно так чинити з усіма зрадниками, які тягнуть нас у яму і хочуть повернути річку назад і вистелити Расею трупами та мертвою травою...

За всіх бійців другого взводу Микита Балмашов, солдат революції!

Ц Е Н Т Р П С И Х О Л О Г І Ч Н О Ї Д О П О М О Г И « О Р Ш А Л О М »

Цей виїзний захід ми пам'ятатимемо завжди — тому, що в рамках центру психологічної допомоги «Ор шалом» він перший. Це, як перші кроки — їх запам'ятовуєш назавжди і згадуєш з особливим трепетом і ніжністю.

Він був спонтанним, але готувалися ми до нього дуже ретельно і педантично.

З нами були і ті, хто вже користується послугами нашого центру, так і нові люди.

Цей ретрит був таким наповненим енергією, позитивом і свободою.

Ми багато спілкувалися, багато робили і багатьом, просто насолоджувалися. Це був час для занурення в себе і для себе. Дякую кожному учаснику, що довіряєте нам.

І пам'ятайте — ми завжди поруч, щоб допомогти, щоб підтримати і просто обійняти.

Ваше місце сили — ваш «Ор шалом»

Якщо вам або вашим рідним потрібна допомога і підтримка психолога — ми завжди відкриті для кожного члена єврейської громади.

У нашому центрі працюють професіонали високого рівня: дорослі та дитячі психологи.

Наш телефон: 067-175-10-08

Ми допомагаємо з 8.00 до 16.30 з понеділка по п'ятницю.

Проект за підтримки www.jdc.org

Діана Боровик

Г О Т У Є М О Ф А Р Ш И Р О В А Н І Т О М А Т И Н А Р О Ш А - Ш А Н А У Д Е Н Н О М У Ц Е Н Т Р І

Залишилося ще трохи часу до святкування всіма нами улюбленого свята — Єврейського нового, 5785, року!

Вже стало важливою традицією навчати молодь готувати різноманітні національні страви та ділитися у нашому Денному центрі сімейними рецептами

єврейської кухні, які передали нам наші родичі! Ми завжди готуємо нові унікальні страви до Нового року.

Ідея приготувати наші томати, фаршировані шалотом, грибами та козячим сиром належить топовому кулінару Денного центру нашого Хеседа — Припачкіній Майї Абрамівні!

Інґредієнти:

Сушені гриби (шампінйони або лисички) — 3 столові ложки або 0,5 кг свіжих печериць
Томати — 7 середніх.
Сіль — 0,5 чайної ложки.
Оливкова олія — 2 столові ложки.
Козячий сир — 100 г.
Подрібнений шалот — 2 столові ложки.

Подрібнений часник — 1 столова ложка.
Подрібнена цибуля — 1 столова ложка.
Подрібнена петрушка — 1 столова ложка.
Перець до смаку.

Рецепт приготування класичний, проте результат приготованих томатів перевершує усі очікування! Приєднуйтеся до нас!

Вікторія Барінова

ВОЛОНТЕРСЬКА ВІТАЛЬНЯ

Проект "Крила доброти"

Рубрику веде Віра Шаховцева

ПАМ'ЯТЬ

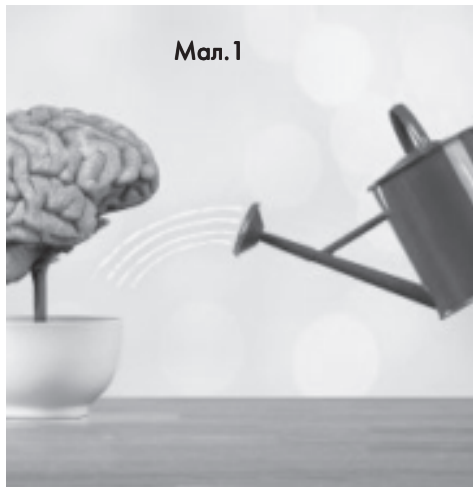
Як уникнути погіршення пам'яті та навіть покращити її?

Пам'ять дуже важлива для людини. Саме вона визначає цілісність особистості: людина пам'ятає минуле, уявляє майбутнє, адекватно ставиться до сьогодення. Але, напевно, немає людини, яка б хоч раз у житті не поскаржилася на свою пам'ять.

Чи може бути так, щоб людина все пам'ятала? Чи буде це добре? Забутливість – це норма, вона забезпечує правильну роботу пам'яті та мислення, звільняючи ресурси для нових завдань. Якби ми пам'ятали все, наше життя стало б нестерпним.

Якщо забутливість – це добре, і ВСІ щось забувають, чому це стає проблемою для людей? Що заважає нам запам'ятати, здавалося б, найпростіші речі: куди поклав ключі, що просили передати сусідці, коли і кому треба було зателефонувати, тощо.

Існують загальновідомі загальні правила збереження та покращення пам'яті, які пов'язані зі здоровим способом життя. Тобто, за пам'яттю потрібно ретельно доглядати (мал. 1).

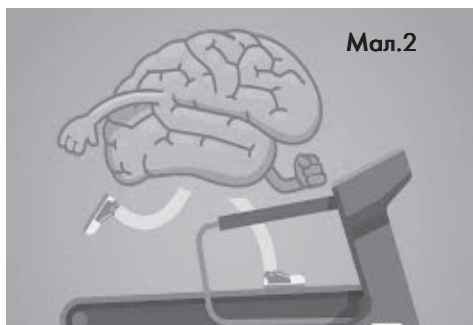
Мал. 1

Нашому організму потрібна певна кількість годин регулярного нічного сну для нормальної роботи пам'яті. Уві сні в мозку зміцнюється нейронна мережа і з'являються нові нейронні зв'язки. Але й недовгий денний сон добре покращує пам'ять.

Класична музика також активно покращує пам'ять. Одночасно музика знижує активність генів, які впливають на негативні процеси у мозку.

Є ще один чарівний засіб – медитація. Окрім позитивного впливу на фізичний стан та настрої людини, вона ще й зміцнює пам'ять. Медитація тренує здатність концентруватися на певній думці, а саме це і потрібно для якісного запам'ятовування. Достатньо зробити медитацію щоденною звичкою, присвячуючи їй хоча б 8-10 хвилин на день, і ви відчуєте результат.

Але вести здоровий спосіб життя мало. Мозок – це як м'яз, який людина повинна регулярно тренувати. Всі про це знають, але мало хто це робить (мал. 2).

Мал. 2

Пам'ять – загальне поняття. Як, наприклад, антибіотики. Тому, коли ми чуємо: «У мене погана пам'ять», потрібно запитати: «А яка саме?»

Справа в тому, що існує багато видів пам'яті, і вони можуть працювати (і «ламатися») незалежно один від одного.

Наприклад, людина скаржиться, що вивчити вірш для нього – нерозв'язне завдання. При цьому можливо, що він має чудову зОрову пам'ять і може докладно описати, як виглядали всі, з ким він спілкувався протягом дня.

За характером придбання інформації пам'ять буває генетичною та прижиттєвою.

Мал. 3

Генетична пам'ять (мал. 3) зберігає дії, які розвинулися і закріпилися у процесі еволюції: наприклад, реакція на падаючий предмет (відскочити, озирнутися на шум).

Проявляє себе ця пам'ять на рівні підсвідомості. Іноді у людини виникає виразне відчуття, що вона вже була в цьому місці... Чому? Вчені з'ясували, що дитина в утробі матері здатна бачити сні. Вона переглядає події з минулого своїх предків. Після народження немовля втрачає доступ до генетичної пам'яті.

Це відбувається з метою захисту психіки людини. Інакше у всіх нас спостерігалася б шизофренія. Як би ми могли відрізнити, які події сталися з нами, а які – з нашими предками?

Харчові продукти також можуть зберігати інформацію. Капніть натуральний мед на тарілку, додайте трохи чистої води, і ви побачите, що проявляються шестикутники. Вода допомогла меду пригадати його первісну форму – соти. Так можна перевіряти якість меду.

Доступ до генетичної пам'яті можна отримати за допомогою медитацій, коли контроль свідомості слабшає. Тоді є шанс знайти зв'язок зі своєю підсвідомістю, де зберігаються відповіді, чи не на всі питання, що нас турбують. На цей вид пам'яті ми не можемо впливати навчанням і вихованням.

Прижиттєва пам'ять – це вся інформація, яку людина засвоює від народження і до смерті. Вона залежить від культурного середовища, освіти та тих подій, які сталися у житті. Прижиттєву пам'ять можна класифікувати за різними складовими.

1. По часу збереження матеріалу – короткочасна, оперативна та довготривала.

• Короткочасна пам'ять пов'язана з одноразовим або дуже коротким сприйняттям. Така пам'ять за кілька хвилин зникає. Якщо ми хочемо, щоб отримана інформація відклалася у довготривалій пам'яті, ми маємо використовувати повторення, використання асоціацій, тощо.

• Оперативна пам'ять пов'язана із запам'ятовуванням та відтворенням інформації, яка потрібна для вирішення конкретної проблеми. Після її вирішення, інформація може повністю зникнути. Так буває із матеріалом, який студенти вивчають безпосередньо перед іспитом.

• Довготривала пам'ять зберігає весь обсяг знань та досвіду людини. Чим частіше інформація з неї відтворюється, тим міцніше вона закріплюється

2. За наявністю цілі і затрачених зусиль у процесі запам'ятовування, пам'ять можна розділити на мимовільну та довільну (мал. 4).

Мал. 4

Мимовільна пам'ять – процес, що відбувається «сам собою», без жодних зусиль з боку людини. Наприклад, у нас в пам'яті залишається розмова у транспорті, яка нас безпосередньо не стосується.

Довільна пам'ять – це свідомий процес, запам'ятовування з установкою запам'ятати і потребує певних вольових зусиль.

3. За фактором домінування у запам'ятовуванні пам'ять ділиться на такі різновиди:

• Зорова пам'ять – це здатність «бачити» картинку, яка відсутня в реальності. Тренувати її можна за допомогою простих вправ: подивитися на будь-яку картинку (мал. 5) кілька секунд, потім відвести очі та

Мал. 5

назвати всі зображені на ній предмети. Це можна зробити, подивившись на будь-яку полицю у себе в квартирі і потім назвати всі предмети, що знаходяться на ній, їхнє розташування, колір, дефекти та ін.

Вищий ступінь розвитку зОрової пам'яті – фотографічна пам'ять – запам'ятовування будь-якого зображення та його відтворення з детальною точністю. Така пам'ять трапляється досить рідко. Відомо, що вона була у Айвазовського, Рахманінова, Іоанна Павла II ...

Далі буде

Новини світу, України, Одеси

У російському Торопці Тверської області, що знаходиться в 500 км від кордону з Україною, був нанесений найбільший за весь час війни удар. Арсенал зруйновано на 70-90%. Населення Торопця евакуйовано. Знищено майже 60 будівель складів, залізничне депо та поїзди з боєприпасами.

США поставили Україні за час війни озброєнь та військової техніки, а також «спутного» майна на 56 млрд доларів.

МЗС України закликала Білорусь відвести війська від кордону, щоб не вчинити трагічних для власної країни помилок під тиском РФ.

В Україні представлено нову дрон-ракету «Паляниця». Вона стартує із землі, дальність дозволяє досягти практично будь-якого військового аеродрому Росії, звідки злітають літаки.

Роботизовані системи «Тарган» та «Воля-Є» доставляють боєприпаси, медикаменти та їжу українським бійцям, а головне – мінують позиції російських військ та підходять до їхніх позицій. Частка таких безпілотних систем в українських військах збільшується з кожним днем.

Атакована ЗСУ нафтобаза «Атлас» у Ростовській області РФ горіла 16 днів, знищено понад 30 резервуарів з паливом.

Верховна Рада відправила у відставку віце-прем'єрів Верещук та Стефанишину, міністра закордонних справ А. Кулебу та низку інших міністрів.

В Україні створено ударні дрони, здатні завдавати ударів на відстань до 1800 км.

Син Головного рабина України Антон Самбірський загинув на фронті, захищаючи Україну.

Росія завдала збитків медичній інфраструктурі України на 7 млрд доларів.

МЗС України закликала хасидів утриматися від поїздок до Умані на Рош а-Шана.

Рівень смертності в Україні найвищий у світі – 18,6 на 1000 осіб, рівень народжуваності найнижчий у світі – лише 6 народжень на 1000 осіб.

Президент Зеленський представив у Сполучених Штатах лідерам країн-партнерів План перемоги України, зустрівся з президентом Байденом, обома кандидатами у президенти, членами Сенату та Палати представників.

США оголосили про надання нової військової допомоги для України на суму 7,9 мільярда доларів та введення нових санкцій проти Росії.

Відбувся IX Міжнародний фестиваль мистецтв «Бархатний сезон в Одеській опері».

В Одесі пройшов традиційний юнацький турнір, присвячений пам'яті Героя України, Почесного громадянина Одеси та Одеської області Бориса Давидовича Літвака.

НЕОРДИНАРНІ ОСОБИСТОСТІ

ЛЮДИНА, ЯКА ПЕРЕМОГЛА СЕБЕ

Михайло
Гаузнєр

Яків Захарович Месенжник народився 25 січня 1936 р. у містечку Томашпіль Вінницької області. Його батько Захар Соломонович, який здобув дві вищі освіти – економічну та інженерно-технологічну, у перші дні Великої Вітчизняної війни пішов на фронт добровольцем і загинув. Мати Розалія Яківна Месенжник була фармацевтом. Вона з маленьким Яником (так його називали в сім'ї) і старшою дочкою, рятуєчись від німців, що стрімко наступали, спочатку їхали на підводі, а потім йшли пішки.

Через деякий час п'ятирічний Яник вже насилу пересувався – ноги були стерті практично до кісток. В одному селі мама звернулася до господарки якогось будинку: «Будь ласка, дайте дитині хоч щось поїсти! Може, він хоч не таким голодним помре!» Жінка запропонувала миску з їжею, яку намагалася їсти її дитина, хвора на дифтерію – вона їла і відригувала їжу в ту ж миску. Яник з'їв усе, що там було, і навіть не захворів.

У наступних спогадах був страшний епізод. Німці на мотоциклах їдуть уздовж колони біженців та стріляють по людях. Просто так, розважаючись! На одному з мотоциклів, у колясці везуть вівчарку і на очах у голодних людей годують її ковбасою та білим хлібом. Хлопчик, на вигляд ровесник Яника, біжить за мотоциклом, що повільно їде. Німці простягають йому з мотоцикла хліб, то ковбасу, але наздогнати мотоцикл дитина не може. Вона біжить, біжить, сподіваючись на шматок хліба, аж поки не лунає постріл. Мотоцикліст дав газ. Німці зі сміхом помчали далі, відвозячи в колясці свою вівчарку, а вбита дитина залишилася лежати в пилюці на узбіччі...

Яник теж намагався бігти, але не міг. А той хлопчик виявився швидшим за нього, добіг – і був розстріляний...

У серпні 1943 р. Яків з матір'ю та сестрою опинилися у концтаборі у містечку Балта Одеської області.

– Мамі там усі кістки переламали, – згадував він. – Вона всіх рятувала, ризикуючи власним життям. Потім, наприкінці 43-го, потрапили до партизан. Якби не це, я загинув би.

У концтаборі Яник перехворів на всі можливі хвороби, став важким дистрофіком, у нього ледве тепло дитя – шкіра, натягнута на скелет. А взимку 1944 року отримав ще й сильне загальне обмороження. Першу операцію йому зробили там манікюрними ножицями – без наркозу, без бинтів буквально відкромсали ступню.

Після звільнення чотири роки Яків провів у госпіталях та на лікарняних ліжках, переніс одинадцять найважчих операцій з приводу отриманої внаслідок обмороження та гнійних інфекцій газової гангрені (вона тричі повторювалася), у тому числі ампутацію ступнів обох ніг!

Після однієї з операцій настала клінічна смерть; на щастя, відкачали. Були уражені нерви та інші життєво важливі органи. Багато хто розводив руками: «Не жилець!». Але поряд з ним була Розалія Яківна.

– Військові лікарі, – продовжував Яків, – казали мамі: «Давайте приспимо його; дивіться, в його очах немає думки, він ніколи не говоритиме!». А мама відповідала: «Ви фашисти чи лікарі?» І все життя я їй доводив, що можу ходити, що розумію. Я і зайнявся наукою заради того, щоб показати їй свою дієздатність.

На жаль, Якову Захаровичу і згодом доводилося неодноразово опинятися у лікарнях. З приводу цього багаторічного

«ходіння по муках» він пожартував: «Лікарі мене вдосконалюють як радив великий скульптор Роден – відсікають все зайве».

Лікарняне ліжко Яків залишив лише наприкінці 1946 р. Після виписки зі шпиталю він, мати і сестра потрапили в Узбекистан, у місто Янга-Юле, розташоване порівняно неподалік Ташкента.

– Я разом з Яником була в школі в тому самому класі, ходили в однакових стеганих тілогреях, – згадувала його двоюрідна сестра Яніна Кейнігштейн. – Там він з перших днів навчання привернув до себе увагу вчителів своєю не за роками глибиною, розважливостю та цілеспрямованістю. І не дивно, що його одразу прийняли до шостого класу. Далася взнаки його робота над своєю самоосвітою, коли він знаходився на лікарняному ліжку, його впевненість у тому, що він навчатиметься нарівні зі своїми ровесниками. Яник дуже скоро став улюбленцем більшості вчителів, які навіть не приховували свого захоплення його успіхами у навчанні та передбачали йому велике майбутнє. І вони, на щастя, не помилилися.

З самого початку хлопчик почав доводити вчителям, що він може вирішувати завдання інакше – простіше, оригінальніше. Його приносили до школи (сам він ще не ходив) та садили за парту.

Протягом багатьох років Яник жив на наркотиках, щоб не було анафілактичного шоку. Потім його перевели на куріння – після кожного уроку відносили до кабінету завуча, він викурював, глибоко затягуючись, одну за одною три цигарки, і його несли на наступний урок.

Цей дивовижний хлопець дуже переживав свою інвалідність, яка обмежувала його можливості, але ніяк не хотів підкоритися, погодитися із незавидною долею інваліда дитинства – танцював, посилено займався спортом, особливо тренував руки.

Його непересічність виявлялася у всьому. Завод, який шефствував над школою та одночасно дитбудинком, закупив музичні інструменти, в тому числі фортепіано. Адміністрація заводу запропонувала учням школи навчатися музиці разом із вихованцями дитбудинку. Яків сів за фортепіано вперше у своєму житті і одразу заправ. У нього виявився унікальний музичний слух. Потім, ставши дорослим і не отримавши ніякої музичної освіти, він виконував твори Шуберта, іноді навіть Бетховена.

Коли Месенжник за п'ять років закінчив школу зі срібною медаллю, її директор Орлов, фронтвик, який викладав фізику, сказав: «Я боявся йти проводити урок – цей інвалід ставив питання на рівні третього курсу інституту».

Яків хотів навчатися на хірурга, але Розалія Яківна його відмовила: «Ти ж помиратимеш з кожним своїм пацієнтом». У закриті інституту він зі своїм прізвищем та національністю вступити, звичайно, не міг, тому пішов зі своєю медаллю до Ташкентського політехнічного електромеханічного факультету. Хоча хотів у консерваторію – не знаючи жодної ноти, але маючи абсолютний слух.

Навчаючись у школі, потім у інституті, Яків брав участь у музичній самодіяльності, навіть організував джаз-оркестр.

– Ми грали джаз із африканським ухилом, – писав Яків Захарович. – Усі думали, що я

метр. Усі знали ноти, окрім мене.

Час був важкий, Розалія Яківна хворіла, стала інвалідом першої групи, потрібні були гроші. Незабаром після того, як Яків у шістнадцять років нарешті впевнено встав на ноги, він спочатку ходив із паличкою, а потім пішов працювати вантажником. Вугілля вантажили вночі, а потім на лекціях він спав. І один професор казав: «Тихіше, людина втомилася. Подивіться на його нігті!». Але Яків здавав все на «відмінно».

Повоєнний Ташкент не був безпечним містом. Щоб загартувати не тільки характер, а й тіло, Яків вступив у боксерську секцію. Навіть тренер не одразу зрозумів, що у його підопічного ампутовані ступні. Рухаючись по рингу, юнак, звичайно, поступався суперникам, але він освоїв різкий удар, який відправляв у нокадаун хлопців, які не знали, що таке інвалідність. У боксерському світі і досі Месенжника поважають, вважають своїм.

Яків не терпів людської підлості. Якщо бачив насильство – не розмірковуючи кидався на негідників, скільки б їх не було. Якось він побачив, як хуліган, погрожуючи дівчині ножом, намагався її згвалтувати. Яків, беззбройний, не замислюючись, кинувся

на нього. Він отримав важку ножову рану на лівій руці, якою заслонив серце, і на голові. Але хулігана він звалив на землю та не відпускав до приходу міліції. Потім довго одужував, відстав у навчанні, довелося знову наздоганяти.

А якщо Яків чув антисемітський вислів – одразу бив по фізіономії.

Після закінчення інституту Месенжник вступив до заочної аспірантури Науково-дослідного інституту ядерної фізики і замість чотирьох років закінчив її за рік. А ще через рік самостійно закінчив та захистив дисертацію, ставши кандидатом фізико-математичних наук, хоча зазвичай на це йде шість-вісім років. Вже тоді в нього виявлявся невгамовний інтерес до науки.

Продовжуючи працювати, Яків створив у Політехнічному інституті кафедру з тематики своєї роботи. **Його лекції, як правило, збирали велику кількість студентів та викладачів з усього електрофаку.**

Потім Месенжник підготував та опублікував фундаментальну монографію з електроізоляційно-кабельної техніки, розробив та захистив докторську дисертацію, став професором, провідним спеціалістом країни з цієї тематики.

У 1985 р. йому запропонували створити та очолити у Всесоюзному інституті кабельної промисловості базову лабораторію, і він із сім'єю переїхав до Москви.

– Неможливо уявити будь-яке господарство без кабелів, – писав Яків Захарович. – Це все одно, що людина без нервової системи. На борту кожного космічного корабля чи літака сотні кілометрів кабелів та проводів. Я створюю нове їхнє покоління, більш теплостійке, в тому числі електрооптичні кабелі – вони бачать всі об'єкти, через які їх проводять. Крім того, займаюся розробками за радіаційними та ультразвуковими технологіями для облагородження характеристик кабелів.

Важко повірити, що одна людина змогла за роки своєї науково-дослідної роботи написати стільки наукових праць, отримати стільки авторських свідоцтв та патентів на винаходи, стати володарем такої кількості наукових ступенів, звань, урядових та неурядових нагород. А вже їм опубліковано понад 600 наукових праць, у тому числі 29 монографій, отримано 56 авторських свідоцтв та патентів на винаходи. Багато його робіт опубліковані за межами Росії, у тому числі в США та Великій Британії.

Професор Месенжник – Заслужений діяч науки РФ, Заслужений інженер Росії, володар десяти вчених ступенів та дванадцяти вчених звань СРСР, РФ, Бельгії, США, у т. ч. Почесний доктор Каліфорнійського університету, Почесний член Російської Академії Космонавтики, Лицар науки та мистецтв Російської академії природничих наук, лауреат премії ім. академіка О.П. Крилова, премії ім. М. Ломоносова (з врученням золотої медалі), премії ім. О. Швейцера, Великої золотої медалі ім. А. Ейнштейна, Кавалер та Командор міжнародних орденів «Наука, освіта, культура». І це далеко не повний список. Його знає весь науковий світ,

Наука для нього – цілодобове служіння. З перших кроків у ній він був одержимий роботою, міг по десять діб не виходити з випробувальних лабораторій. Космонавт Георгій Гречко: «Вражає найширша ерудиція Якова Захаровича і, разом з тим, одночасно, глибина знання кожного предмета».

У музеї «Подолання» є стенд, присвячений Якову Захаровичу. Багато інвалідів, ознайомившись з ним, стають активнішими у навчанні та роботі, набувають віри в силу людського духу. Професор Месенжник – не лише герой, а й один із піклувальників цього музею та його гуманітарного центру, який багатьом інвалідам дав можливість реалізуватися, знайти себе. Стараннями Якова Захаровича люди, поранені під час Великої Вітчизняної війни, які отримали каліцтво від бомбардувань, обстрілів, побоїв, тепер мають статус учасників війни.

Інтереси Якова Захаровича, окрім науки, поширюються на літературу, театр, спорт (аматорський бокс, східні единоборства), класичну музику. Несерйозні захоплення професора – колекціонування оригінальних авторучок, що поєднують естетичні та функціональні якості, а також чіток.

Водній із публікацій член Спілки письменників Росії Я. Месенжник, зокрема, сформулював свої правила життя. Ось лише деякі з них:

«Вмій говорити «ні» собі та іншим. Не намагайся подобатися всім. Не псуй людям настрої. Не намагайся всіх перемогти. Пам'ятай – горя від розуму не буває, горе буває від нестачі розуму. Всю відповідальність бери на себе. Пробачай людям, не пробачай собі! Не лай життя – лай себе! Довіряй собі – ти можеш все! Людина, яка перемогла себе, перемогла всіх».

Джерела: Вікіпедія, інтерв'ю А. Нерсєсова з Я. Месенжником у єврейському журналі «5782», статті А. Замостьянова в газеті «Правда» та журналі «Національна безпека», «Коли людина не здається – вона перемагає» у STMEGI – Єврейському інформаційному порталі, Віри Болдичової «Правофланговий наукової еліти» у журналі «Моя Москва», стаття «Подолання» та інтерв'ю з Яніною Кейнігштейн у газеті «Російська Америка» ...

Я. Месенжник

Країна Поезія

Юрій ШЕВЧУК

Народився 1957 р.в.с.Я г о д н е Магаданської області. Закінчив школу 1975 р. Вчився на художньо-графічному факультеті Уфимського педагогічного інституту. В 1980 створив гурт «ДДТ». Брав участь у благодійних акціях та концертах. Знімався у фільмах «Духів день», «Вовочка», «Жила-була одна баба». Автор відеокліпу «Вітчизна, вертайся додому», лідер групи «ДДТ», грає на гітарі і саксофон-альті, співак, поет, композитор, громадський діяч. Народний артист республіки Башкортостан (2006 рік).

Раптово зниклий

Двері зачинено, він більше
не вертався,
Ніхто не бачив: не було нагоди
Напевно, просто він
про щось дізнався:
Що є дорога і краса природи,
Раптово зниклий, як мені знайти,
Стати листівкою і вирватись
з мережі,
Невірний крок, що станув на путі
Століть, що нищать низь і вежі.

Я помічаю, бачу – всюди ти,
Лежиш ти сумно снігом по алеях,
У листі вогкому,
потріпанім гнізді,
На мертвих кулях
та по вбитих цілях.
Раптово зниклий,
я десь помічав,
Знайомі очі, усмішку і ходу.
Коли зникав, ти щось мені кричав
Про злу любов і хтів
зі спиртом воду.

Раптово зниклий,
тобою я назву дорогу
Раптово зниклий,
тобою я назву дорогу,
Тобою я назву дорогу,
Тобою я назву дорогу.
Раптово зниклий світ цей намисив,
Додав до суті крапельку людини,
Без нагоди, без ксиви і домів,
Лише на трохи
вийшов він із днини.
Раптово зниклий, знання маєш ти,
Про те, як вийти
поза межі смислу,
Ти не воскрес, та вічний
з Ним завжди
Винищуєш всі формули і числа.
Раптово зниклий,
тобою я назву дорогу
Раптово зниклий,
тобою я назву дорогу,
Тобою я назву дорогу,
Тобою я назву дорогу.

Життя дорожчає,
не має більше сил,
Лікує після бійки рани всякі,
Але на цій ти бавовні світил
Мені покажуєш
якісь таємні знаки.
Раптово зниклий, знаю, ти живий,
Бо вас мільйони ходять
поміж нами!
Дивіться на могили з номерами
І на свій шлях,
що є у вас прямий.

Раптово зниклий,
тобою я назву дорогу
Раптово зниклий,
тобою я назву дорогу,
Тобою я назву дорогу,
тобою я назву дорогу.
Тобою я назву дорогу,
Тобою я назву дорогу.
Тобою я назву дорогу...

Переклад з російської
Ігоря Глаголевського

ДІТЯЧИЙ
КУТОЧОКСергій
Рачинець

Вересень

Вересень, вересень,
Тихо на вересі
Осені перші сліди.
Верби похилені
Темними крилами
Горнутья аж до води.
Клич над долиною –
У журавлиному
Голосі смутку і щем.
А над калиною,
Над Україною,
Сонце всміхається ще.
Як павутиночка,
Рветься стежиночка,
Що через поле вела.
Ну, а за літечко –
Красне, мов квіточка, –
Буде хай Богу хвала.

Надія
Красоткіна

Вересень

Пейзаж знайомий за вікном у школі,
Лише дерева знову підросли...
І стали просто велетні-тополі,
Що ми садили, як малі були.
А синє небо за вікном те саме,
Що кличе завжди й сили надає.
Ми не тримаємось за руку мами,
Та знаємо, що завжди поруч є.
І нам надійно, затишно, спокійно,
Ми всі захищені, як є сім'я
І друзі поруч. Нам тоді надійно.
То ж з радістю біжу до школи я.
А в школі гамір, вигуки й розмови,
І сміх, і пісня, вічна метушня...
І я вливаюсь у вир чудовий.
Ось так із року в рік, завжди, щодня.
І це дитинство радісне й чудове,
В нім розмаїття різних почуттів.
У ньому все прекрасне, світанкове...
Це назавжди залишиться в житті.

Інна
Кульська

Вересень

Щедрий місяць вересень
у віночку з вересу.
Все добро, що в нього є,
щиро друзям роздає.
От у свій найперший ранок
він стрічає школярів:
дав і яблук на сніданок,
і жоржин — для вчителів...
Отакій-то вересень
у віночку з вересу.

Наталія
Забіла

Вересень

Ходять хмари в небі синім,
Місяць прийшов,
Сповнився вереском пташиним
Тихий затишок дібров.
Позлітався у зграї,
Різнептаство молоде

В крилах сили набирає
І відльоту в вирій жде.
Бо пташки дзвінкоголосі
Знають — літа вже нема.
Хоч і тепло ще, та осінь
Вже підходить крадькома.
І набравшись сил за літо,
Галасливі, як пташки,
Знов ідуть до школи діти
І сідають за книжки.

Р. Росіцький

Вересень

Знову Вересень приїхав
На вечірньому коні
І поставив зорі-віхи
У небесній вишині.

Іскор висипав немало
На курний Чумацький шлях,
Щоб до ранку не блукала
Осінь в зоряних полях.

За горизонталлю:

1. Звертання до суду з вимогою захисту цивільних прав. 5. Чоловіче ім'я єврейського походження, в перекладі з давньоєврейської мови означає «плідний». 9. Уявні прямі лінії, які проходять через середину якого-небудь тіла чи простору. 10. Автоматизоване робоче місце. 11. Урочистий вірш,

присвячений якійсь видатній події, відомій особі. 12. Скандинав (норман). 14. Місто, столиця головний промисловий центр Гашимітського Королівства Йорданія. 16. Країна в Південній Америці. 18. Турецьке сукно білого кольору (заст.). 21. Почуття сильного обурення. 24. Вигук, що виражає подив, здогад, пригадування. 25. Муніципалітет у Франції, у регіоні Лімузен, департамент Крез. 27. Одиниця виміру земельної площі в Англії і Північній Америці. 28. Разом з Європою утворює материк Євразію. 29. Напій з виноградного або з деяких інших ягідних та плодкових соків, що перебродили, набувши певної алкогольної міцності й аромату. 30. Сьома літера грецької абетки. 31. Естрадний ансамбль, що поєднує виконання музики і спів. 33. Місто в Японії, у префектурі Фукуї. 35. Бойове шикування піхоти у формі

За вертикаллю:

1. Почуття шани, прихильне ставлення, що ґрунтується на визнанні чий-небудь заслуг, високих позитивних якостей когось, чогось. 2. Жаліяча комаха. 3. Одне з п'яти почуттів, органом якого є око. 4. Сила, з якою тіло притягується до центра Землі на даній географічній широті. 5. Держава у Південно-Західній Азії, на південному сході Аравійського півострову. 6. Міцний напій із соку, що перебродив, або з патоки тростинного цукру. 7. Найвищий пік Криту. 8. Зміна напрямку руху (курсу) судна, літака тощо. 13. Зла баба-чаклунка. 15. Чаклун. 17. Шлях, засіб, рух духовної практики в буддизмі, завдяки якому досягають просвітлення. 19. ... Кристі (англ. письменниця). 20. Торгівля продуктами

харчування або предметами широкого вжитку на площі або в спеціально збудованому приміщенні. 22. Земля, пісок, мул, нанесені водою, вітром і т. ін. 23. Живописне, мозаїчне або рельєфне зображення Бога чи святого, якому поклоняються віруючі. 25. Звуконаслідування, що передає котяче нявкання. 26. Острів Малайського архіпелагу, розташований між Суматрою і Балі. 30. Найвища якість. 32. Чоловіче ім'я. 34. Один із найдавніших духовних образів. 36. Австралійський страус. 37. Ще 6 ...! 39. ... Кареніна. 40. Велике, товсте черевце. 42. Асоціація українських банків. 43. Настінний свічник або держак для лампи. 45. Лінійно обмежений автомат. 46. Вигадана істота із «Володаря Перстнів» Толкіна.

Відповіді до кросворда в № 215:

За горизонталлю:

1. Пекло. 5. Рента. 9. Ура. 10. Дно. 11. Лор. 12. Затор. 14. Діюлк. 16. Парик. 18. Кіа. 19. Ржа. 21. Ар. 22. Десна. 25. Ля. 27. Кеб. 28. Она. 29. Ріг. 30. Ро. 31. Гнояк. 33. Ба. 34. Лан. 35. Ері. 37. Урарт. 41. Таксі. 44. Варва. 47. Аро. 48. Яна. 49. Аав. 50. Наділ. 51. Чайка.

За вертикаллю:

1. Пузо. 2. Ера. 3. Кат. 4. Одра. 5. Роди. 6. Нло. 7. Тол. 8. Арка. 13. Опад. 15. Ікра. 17. Ряснота. 18. Креол. 20. Алібі. 21. Акр. 23. Еон. 24. Ная. 26. Яга. 31. Гнус. 32. Кета. 36. Етан. 38. Ріял. 39. Рвач. 40. Кава. 42. Ара. 43. Код. 45. Рай. 46. Вак.

Шановні клієнти!

Всі, хто має можливість допомогти
незаможним людям,
спрямовуйте, будь ласка,
свої внески за адресою:
Україна,
м. Одеса, Приморський район,
БФ "Хесед Шаарей Ціон"
код ЄДРПОУ 34321888
IBAN: UA713510050000026006267265700
в ПАТ "УкрСиббанк"
МФО 351005
65023, м. Одеса,
вул. Ніжинська, 77/79.

Шановні клієнти!
Майстер із ремонту
дрібної побутової техніки
Кабінет 246
Приєм та видача
Четвер з 10.00 до 13.00

Шановні клієнти!
Дрібний ремонт одягу
Приєм та видача:
Понеділок з 10.00 до 13.00, каб.246
Середа з 10.00 до 13.00, каб.246

Шановні клієнти!

Усіх, хто бажає навчитися малювати,
запрошуємо на заняття,
які проводитимуться по середах з 10.30 до 12.00
під керівництвом
художника **Віктора Валерійовича ВІРКЕРМАНА**
у Культурному центрі Хесед за адресою:
вул Ніжинська, 77/79
Тел: 067-518-10-41.
Перша зустріч відбудеться 4 вересня.

Культурний центр БФ "Хесед Шаарей Ціон" оголошує набір на курси з вивчення **МІЖНАРОДНОЇ МОВИ ЕСПЕРАНТО**

Адреса: вул. Ніжинська, 77/79, 2-й поверх, каб. 214
Тел.: 067 518 10 53

ЮВІЛЯРИ БФ "ХЕСЕД ШААРЕЙ ЦІОН", ПРИЙМІТЬ ШИРІ ВІТАННЯ!

95 років

Клячкіна Ольга

90 років

Кіхель Юхим

Литвиненко Галина

Мойредін Захар

Страпчев Борис

85 років

Березовський Леонід

Детярьов Олег

Коренко Леонід

Пассерман Раїса

Таши Юрій

Тернавський Микола

Тихонова Валентина

Цикалов Леонідович

80 років

Адлер Олександр

Бондаренко Лілія

Дунаєвська Лідія

Зіцер Галина

Ісаченко Алла

Каргополова Людмила

Козлова Лариса

Лазанська Клара

Лещенко Олександр

Лондон

Борис

Назарків

Людмила

ІМЕННИКИ-ВОЛОНТЕРИ БФ "ХЕСЕД ШААРЕЙ ЦІОН"

Александровська Ірина

Бевзюк-Сілла Олексій

Блоха Сусана

Боч-Грінберг Вероніка

Вайсбурд Валентина

Герасименко Костянтин

Коневських Віктор

Леонтьєва Наталія

Малевана Марина

Матвеев Олег

Міжевська Белла

Моченят Рівка

Осадча Катрін

Порсева Анастасія

Смутчак Софія

Соколовська Ірина

Талзовський

Володимир

Тищенко Олексій

Толкачов Костянтин

Фрумкіна Ренела

Хмелівська Ніна

Шеваленко

Алла

Посмішка

— У мене в житті дві проблеми — миші у квартирі та часте сечовипускання.

— Яюсь вони пов'язані?

— А як же! Миші весь час бігають і весь час пишуть пі-пі, пі-пі.

Хірург каже пацієнтові, якого готують до операції:

— Вам зовсім нічого боятися. Це моя шістнадцята операція, так що повинна вона колись вийти.

— Лікарю, ви повинні мені допомогти. Мені постійно здається, що я метелик.

— Тоді вам треба звертатися не до мене, а до психіатра.

— Так я ішов до нього, але у вас світло горить.

Лікарі вийшли на вулиці на акцію протесту. Влада не може зрозуміти, чого хочуть лікарі, бо ніхто не може розібрати, що саме написано на транспарантах.

Мені не подобається ходити до лікарів. Ці люди підозріло та наполегливо цікавляться моїм здоров'ям. Хіба немає цікавіших тем для розмови?

Наркоз - це єдиний засіб, за допомогою якого лікар позбавляється порад хворого під час операції.

— Лікарю, у мене спина болить, коли я прокидаюся вранці.

— Прокидайтеся в обід.

— Лікарю, я захворів! Дайте пораду. Допоможіть! Що робити?

— Одужуйте швидше!

— Дякую, лікарю!

«Семеро на одного не чекають», — сказали медсестри і розпочали операцію без хірурга.

— Хворий, прокиньтесь. Ну прокиньтесь ж!

— Що трапилося?

— Я вам снодійне принесла.

— Скажіть, сестричка, я маю надію?

— Ні. Ви не на мій смак.

- Любить, не любить, любить, не любить...

— Лікарю, дайте спокій моїм зубам!

— Зуб я вам вилікував, дві години не їжте.— Та я після ваших цін півроку голодуватиму!

— Лікарю, а ви не забули про наркоз?

— Наркоз? Навіщо наркоз? Побачите, що я з вами роблю, самі вимкнитеся.

— Тату, а хто такі алкоголіки?

— Он бачиш 4 берези. Ось, а алкоголіку здається, що їх 8. Зрозумів?

— Зрозумів, тату. Тільки там 2 берези.

— Я не люблю напиватися у присутності дружини...

— Чому?

— Неприємно бачити, як їх стає двоє...

— Сашко, я все одно хочу з тобою випити. Ти тверезий, тому виконати моє прохання не важко.

— А що треба?

— Візьми у спальні з нічного столика пляшку горілки.

Друг через хвилину повертається;

— Там у тебе в спальні якийсь мужик з твоєю дружиною в ліжку лежить!

— Та тихо ти! Не кричи! Це ж його горілка!

Засновник та видавець —
БФ "ХЕСЕД ШААРЕЙ ЦІОН" (м. Одеса)

Свідоцтво про держреєстрацію 1153-34-Р,
серія ОД, видано 7 червня 2006 р.

Газета видається за підтримки
Claims Conference і American
Jewish Joint Distribution Committee

Некомерційне видання. Розповсюджується безкоштовно.
Реклама та оголошення публікуються безкоштовно.
Індекс видання — 09720

Надруковано у ТОВ "Press Corporation Limited"
21034 Вінниця, вул. Чехова, 12 А

Наклад 2600 прим. Зам. № _____

Головний редактор
Семен ВАЙНБЛАТ
Редакційна колегія:

А. Кесельман,
М. Гаузнер, П. Козленко
Комп'ютерна верстка

І. Глаголевський
Перекладач
Л. Левін

Надіслані матеріали
не рецензуються і не повертаються.
Листування із читачами —
лише на сторінках газети.
Редакція залишає за собою право
редагувати
і скорочувати надіслані матеріали.
Відповідальність за достеменність
фактів несуть автори.

Адреса редакції:
65023, Одеса, вул. Ніжинська, 77/79

Поштова адреса:
65045, Одеса, а/с 131

<http://dobrasprava.ddns.net>